

NAŠE DELO

PAPIRNICA VEVČE

LJUBLJANA JANUAR-FEBRUAR 1981

ŠT. 1-2, LETO XXI

Predstavljamo vam novo kolekcijo tapet **veta 81-82**

Od 21. junija 1974, ko smo natisnili prve metre tapet, predstavljamo jugoslovanskim kupcem že 4. dveletno kolekcijo. Za tak način predstavljanja kolekcije smo se odločili že od vsega začetka, ker je preizkušen in v svetu dobro vpeljan. Dveletno trajanje kolekcije ima niz prednosti, če se tega principa držijo vsi proizvajalci, kar pa v Jugoslaviji kljub dogovorom ni slučaj. Smatramo, da bodo sčasoma tudi ostali proizvajalci tapet uvideli, da je vsakoletno spreminjanje izbora tapet izredno drago in nesmiselno.

V Evropi so se uveljavile 2-letne kolekcije v obdobju, ko je bila kvaliteta tapet še izredno slaba in temu primerna tudi cena. Tapete so se menjavale pogosteje; statistike govori o celotni menjavi na dve leti. Danes se je kvaliteta tapet zaradi boljših papirjev in novih tehnik tiska znatno izboljšala. Ritem menjave se je potegnil celo na 3-4 leta, z izjemo frekventnih prostorov, kjer je menjava še vedno pogostejša, vendar v redkih slučajih vsako leto. Kar se funkcionalnosti tiče, je torej 2-letna kolekcija popolnoma opravičljiva.

Nekoliko večji problem je v estetsko-modnem smislu, ker želi velik del kupcev imeti nekaj, kar drugi nimajo. To lahko zagotovimo s širšim izborom ali s pogostejšo menjavo. Vendar je pri sedanjih cenah tapet in stroškov pri tapetiranju malo verjetno, da bomo tapete zamenjali, ker si je slučajno enake izbral tudi sosed.

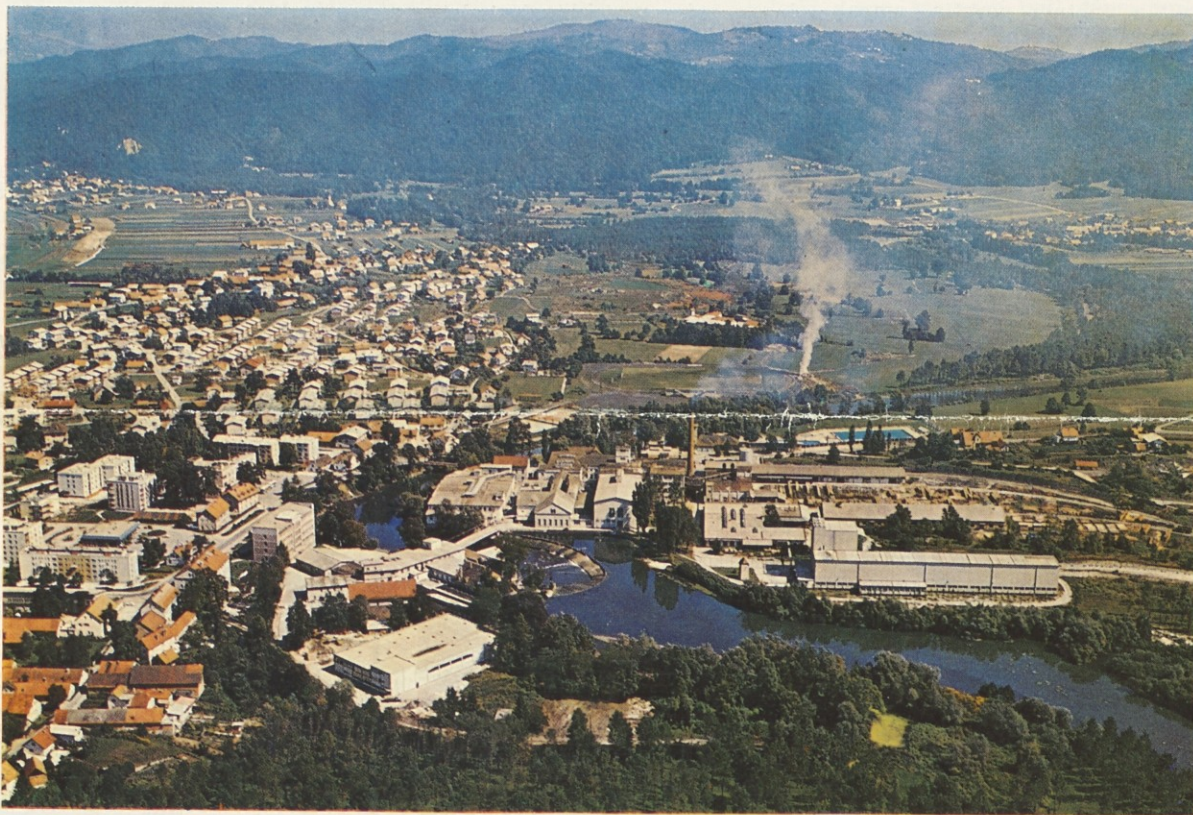
Lahko bi zaključili, da so pri 2-letnem ritmu kolekcije tapete za kupca vedno nove in da se le ožji krog ljudi, ki se bavi s proizvodnjo in prodajo, istih vzorcev tapet hitro naveliča.

veta

tapete vevče

Se boji, kot želja kupcev, govori za 2-letno kolekcijo finančna plat pri sami proizvodnji tapet. Povprečno zdržijo vzorčni valji za izdelovanje tapet dlje kot eno leto in bi jih bilo škoda predčasno jemati iz obratovanja, ker le-ti predstavljajo v proizvodnji tapet precejšen strošek.

Sistem priprave kolekcije je tak, da nastajajo pri prvih tiskih precejšnje količine izmeta, kar

znatno dvigne stroške priprave nove kolekcije.

Uvajanje posameznih vzorcev na tržišču je zelo različno. Nekatere vzorce iz kataloga kupci zapazijo šele v enem letu in bi jih bilo nesmiselno zamenjevati z novimi.

Predstavitve kolekcije je za vsako tovarno tapet velika slovesnost, kajti takrat običajno predstavi kupcem rezultate dveletnih prizadevanj vseh kreatorjev in neposrednih proizvajalcev v proizvodnji. Od dobro pripravljene kolekcije je odvisno, kakšni bodo poslovni rezultati v naslednjih dveh letih. Ob predstavitvah kolekcij smo kupcem vedno obljubljali, da bo vsaka nadaljnja kolekcija boljša od predhodne. To obljubo smo do sedaj držali in upamo, da bo enaka trditev veljala tudi za kolekcijo 81-82.

Nova kolekcija VETA 81-82 je zajeta samo v enem katalogu, ker smo iz prejšnje kolekcije ugotovili, da je bil izbor skoraj prevelik, na pulnih prodajalcev pa sta se le redko nahajala oba kataloga.

(Nadaljevanje na 2. strani)

998300388

Predstavljamo vam novo kolekcijo tapet veta 81-82

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z intenzivnim spremljanjem okusa jugoslovanskega kupca smo si nabrali veliko novih spoznanj in danes že lahko z manjšim številom vzorcev in koloritov nudimo izbor širšemu krogu kupcev. Vemo tudi, da število dobrih vzorcev ne raste proporcionalno s številom vzorcev v katalogu.

Katalog nove kolekcije VETA 81-82 ima 127 vzorcev v 237 koloritih. Znatno večji izbor je v flexo tisku, ker smo v preteklem letu rekonstruirali enega od tiskarskih strojev za klejni tisk v flexo tisk.

Razmerje med posameznimi vrstami vzorcev je približno naslednje:

- stilni 19 %
- cvetlični 23,5 %
- grafično-ornamentni 38 %
- efekti 19,5 %

Dobri vzorci iz prejšnje kolekcije bodo ostali tudi v novi kolekciji, tako da bo delež novih vzorcev v kolekciji VETA 81-82 ca. 65 %.

Z laserskim načinom graviranja vzorčnih valjev so omogočene nove tehnološke in tehnične možnosti pri tiskanju. Posamezni elementi pri vzorcih nimajo več velikih enotnih površin, ampak so v večini tiskani v finem rastru, kar omogoča tiskanje poltonskih in predvsem raznih tekstilnih efektov, ki so v novi kolekciji še posebej zastopani.

Barvni izbor se je glede na varčevalne ukrepe in izkušnje iz prejšnjih kolekcij nekoliko zožil. Prevladujejo pastelni barvni toni, predvsem rjavkasti, beige, rumeni in zelenkasti odtenki. Po

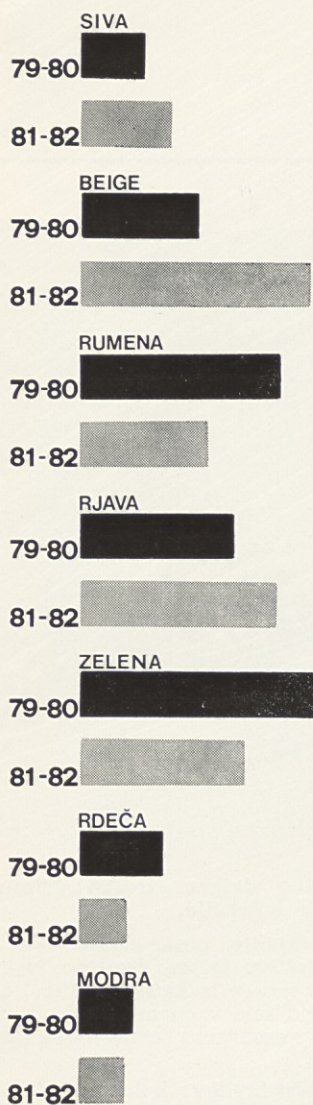
dosedanjih izkušnjah so roza in modri koloriti šli relativno slabo v prodajo, pa četudi je bila v tem obdobju moderna katera od navedenih barv. Tako smo v preteklem letu, ko so bile v tekstilu moderne roza in violet barve, razprodajali po nižji ceni ravno tapete v takšnih koloritih. Seveda pa to ne pomeni, da ne bodo prišli na svoj račun tudi tisti, ki radi segajo po barvno in vzorčno zahtevnejših tapetah.

Nova kolekcija tapet bo omogočala neprimerno lažje kombiniranje k pohištvu in ostalim elementom v prostoru. Velik del vzorcev je barvno kombiniranih ton v tonu, kar pomeni manj napak pri izbiri in pri sami kombinaciji v prostoru.

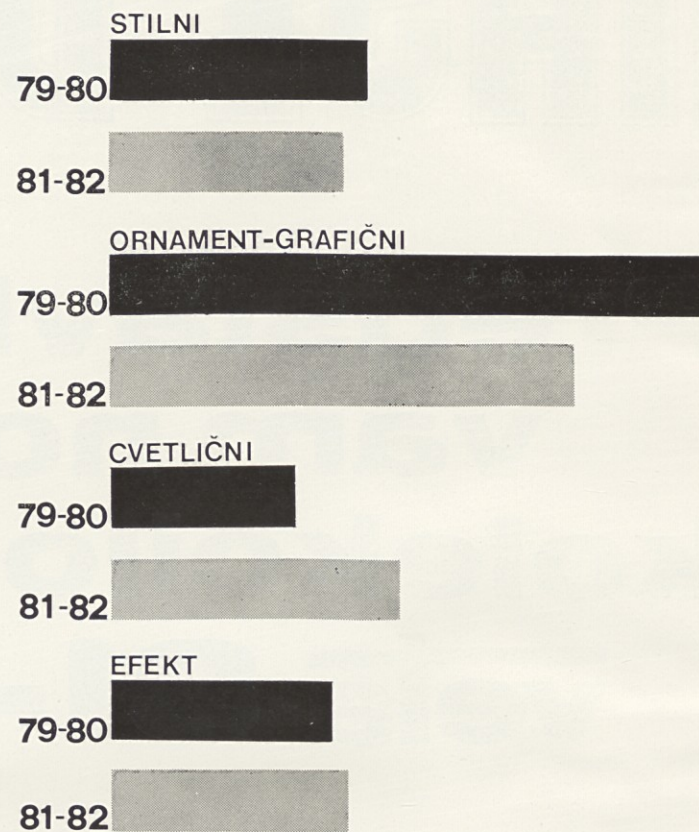
Izbira vzorcev bo omogočala ca. 2000 katalogov, opremljenih s številnimi notranjimi posnetki. Pri tem naj povemo, da kljub visokim stroškom kataloga (cena gre preko 1000 din) in kljub velikemu številu katalogov, ki smo jih v pretekli kolekciji dali na tržišče, odkrivamo na prodajnih pultih raztrgane in umazane kataloge, kar meče slabo luč na našo blagovno znamko. Mislimo, da je vzrok temu v trgovski mreži ter pri razporejanju posameznih katalogov po trgovinah in nikakor ne premajhno število katalogov, saj v preteklih dveh letih ni katalogov nikoli manjkalo, izdelali smo jih 1500 kom.) stanje po trgovinah pa je bilo kljub temu porazno. Upamo, da se bodo tudi te pomanjkljivosti v prihodnosti uredile in da bomo tudi vnaprej, vsaj kar se tiče kvalitete tapet, dobavnih rokov in ostalih uslug zaslužili oceno solidno.

Ivo Bogovič

TREND BARV

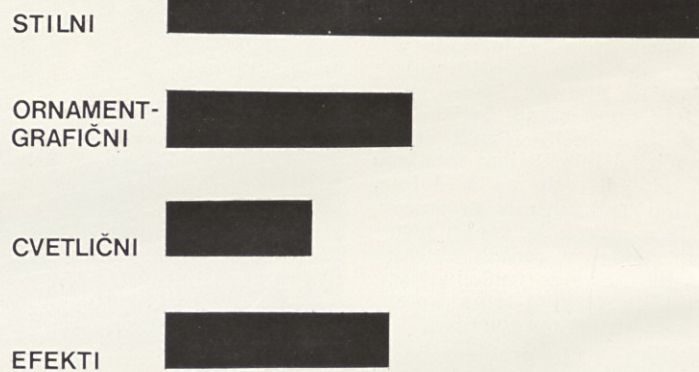

TREND VZORCEV

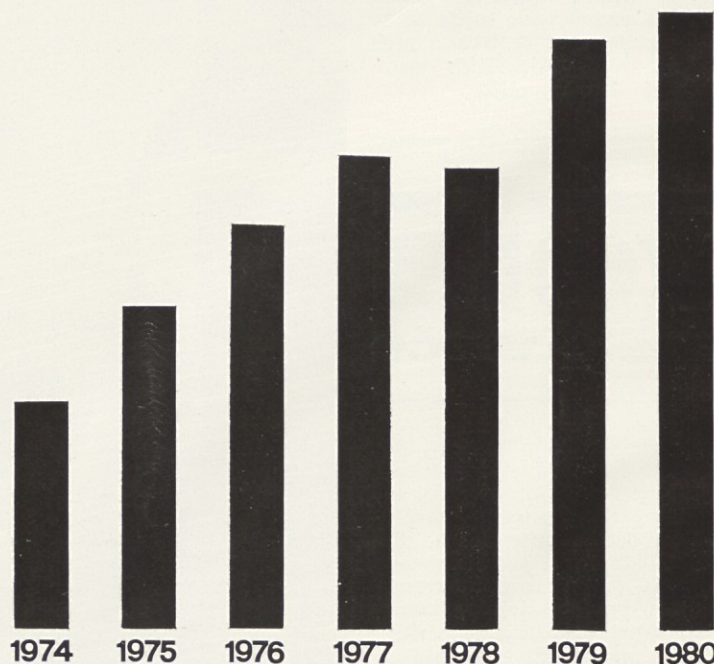

veta tapete vevče

TREND PRODAJE VZORCEV TAPET V KOLEKCIJI 79-80

GRAFIČNI PRIKAZ PROIZVODNJE TAPET

Bo kolekcija tapet VETA 81-82 tudi uspešna?

Ob predstavitvi nove kolekcije se vsakokrat postavljajo ista vprašanja, na katera žal vnaprej ne moremo najti odgovorov. Bo kolekcija prava? Smo »zadeli« okus potrošnikov? Cene — so prave ali previsoke? Držimo korak z ostalimi jugoslovanskimi, evropskimi, svetovnimi proizvajalci? Bomo uspeli v izvozu? — itd. itd. Eno od vprašanj, ki se nam vedno pojavlja, pa je tudi: na kakšen način, s kolikšnimi sredstvi in v kakšnem obsegu predstaviti kolekcijo našemu kupcu?

Na žalost imamo v naši delovni organizaciji malo izkušenj s plasmajem tako imenovanih končnih izdelkov. Vendar pa so nam nekajletne izkušnje s tapetami, v zadnjem času pa tudi s fototapetami, pokazale, da je za uspeh plasmaja končnega izdelka pomembnih zelo veliko faktorjev. Po naših predvidevanjih je uspeh kolekcije tapet VETA 81—82 mnogo bolj vprašljiv, kot je bil to primer pri prejšnjih kolekcijah. Vse večje število proizvajalcev tapet, stalno povečevanje kapacitet »starih« proizvajalcev, vedno nove vrste stenskih oblog, zmanjšane kupne moči končnega potrošnika in še nekaj drugih, manj pomembnih zunanjih in notranjih vprašanj, nam da misliti, da bo vedno težje ponavljati uspehe prejšnjih kolekcij. Zaradi vsega navedenega se s posebno pozornostjo pripravljamo na predstavitev naše nove kolekcije. Večino, po mojem mnenju najpomembnejšega dela, je že opravljenega. Izbira vzorcev in njihovo koloriranje je poleg kvalitete prav gotovo odločilnega pomena za dober plasma tapet. Velikansko delo je opravljeno in za trud gre zahvala vsem delavcem TOZD VETA, ne glede na pričakujoče rezultate.

Predstavitev kolekcije tapet se izvaja v dveh smereh in sicer: predstavitev našim neposrednim kupcem — veletrgovini in potencialnim končnim potrošnikom.

Za predstavnike veletrgovine smo organizirali predstavitev kolekcije 19. februarja v naši delovni organizaciji. Ob tej priložnosti smo z njimi organizirali tudi »okroglo mizo« o problematiki našega dosedanjega sodelovanja v planih in akcijah, ki bi pripomogle k čim boljšemu uspehu kolekcije tapet 81—82. Za potencialnega potrošnika pa se bo predstavitev tapet odvijala preko celotnega trajanja te kolekcije v smislu ekonomske propagande.

Ekonomska propaganda ima pri tapetah, že zaradi predhodno

našteti dejavnikov, čedalje večji pomen. V dveletnem ciklusu trajanja kolekcije dajemo poudarek ekonomski propagandi predvsem v prvem letu. Zelo pomembna odločitev pri tem je, na kakšen način in s katerim medijem posredovati potrošniku naša propagandna sporočila. Zaenkrat menimo, da je za tapete najbolj uspešen medij časopis, zato tudi bomo večino sredstev ekonomske propagande porabili za oglase. Poleg samih oglasov bomo nudili zainteresiranim potrošnikom tudi prospekte, če bodo kupci iz oglasa poslali svoj naslov, kar smo že doslej delali.

Za novo kolekcijo smo pripravili tudi komplet prospektov, ki bodo sedaj glede na predhodno bolj skromni, a vsebinsko ne veliko osiromašeni. Z motivi novih tapet smo izdali tudi stenski koledar in opremili naše prodajne kataloge.

Panorama Vevč je iz leta v leto bolj pestra. Treba pa bi bilo razmišljati tudi o strugi naše Ljubljane, kajti čas in varstvo okolja zahtevata svoje. Naši predniki, posebno še slikarji, so strugo Ljubljane bolj cenili, še posebno jez — kot simbol Papirnice Vevče; tega so skrbno in natančno prenašali na papir. Podoba tega jez pa se od tiste pred časom sedaj precej razlikuje (foto: Ciril Zupančič)

Kolekcijo bomo predstavili tudi na dveh zagrebških in dveh beografskih sejnih ter na sejmu za hotelirstvo.

Zelo veliko pozornost in tudi precejšen del finančnih sredstev smo že in bomo tudi v prihodnosti polagali na sistem »naredi si sam«. Posebno v letošnjem letu bo ta dejavnost imela še večji pomen, saj bo pri zmanjšani kupni moči potrošnikov strošek lepljenja tapet, ki nemalokrat predstavlja večji izdatek kot sam nakup tapet, že lahko bistvenega pomena pri odločitvi o menjavi tapet ali lepljenju na novo. Zaradi tega bo potrebno organizirati tudi čim večje število demonstracij lepljenja tapet, kar smo v preteklem obdobju nekoliko zanemarili. Prav zato, da bi potrošnike spodbudili za sistem »naredi sam«, načrtujemo skupaj z veletrgovino tudi že posebno akcijo izposojanja kompleta orodja za polaganje tapet. Ob pomanjkanju pravega orodja na našem tržišču pa bomo poskušali tudi s prodajo le tega. Na željo naših kupcev bomo organizirali več ogledov naših obratov, združenih s strokovnimi nasveti glede izbire tapet za prodajalce, oziroma z demonstracijami in nasveti za polaganje prav za polagalce tapet.

Seveda pa bo naše delo okoli predstavljanja nove kolekcije vsebovalo še mnogo drugih manjših aktivnosti. Vsi skupaj si želimo, da bi tudi ta kolekcija bila vsaj toliko uspešna kot predhodne, vsak boljši rezultat pa bi glede na sedanjo gospodarsko situacijo pomenil dejansko velik uspeh.

B. I.

Niko Potčnik

Sedem prodajnih let

Toliko časa se namreč Vevčani pojavljajo na trgu tudi z zidnimi tapetami. Do tedaj pa je bila misel o kakršnihkoli končnih izdelkih skorajda greh. Pomembno pri tem je bilo, da sta od zamisli do realizacije oz. do začetka proizvodnje minili le pičli dve leti, kar je za tedanje, zlasti pa za sedanje načine pridobivanja raznih soglasij in virov financiranja velik uspeh.

Ko danes prelistavamo našo prvo kolekcijo, ki se je takrat imenovala Adria in je bila skromno tenka, se sami sebi čudimo, kje smo našli toliko poguma, da smo si ob povsem nerazjasnjenih pojmihi o nastopu na tržišču za široko potrošnjo in ob pomanjkanju izkušenj, tako proizvodnih kot prodajnih, drznili predstaviti kolekcijo krogu potrošnikov.

V tistih časih so bili na tržišču prisotni le nekaj starejši proizvajalci od nas: Fazita iz Prištine, Pazinka iz Pazina, Polivinil iz Posušja in kot najstarejši proizvajalec, od leta 1958, Lipa Mill

vilka, kar je bila za jugoslovansko proizvodnjo novost in — vsaj na začetku — sprotno dobavljene. Čeprav je bila naša tedanja kolekcija skromna, in — gledano z današnjimi očmi — dokaj neustreznih barv in koloritov, je pomenila veliko osvežitev v jugoslovanski tapetni proizvodnji; lahko bi rekli, da se je pričelo z njo prebujanje ostalih jugoslovanskih proizvajalcev iz »zimskega spanja«.

Precej napora je bilo treba vložiti, da smo se dokopali do ustaljenih distribucijskih kanalov, saj se je pokazalo, da trgovska podjetja, ki so v tistem času veljala za specialiste v prodaji tapet, niso bila zainteresirana za plasma domačih proizvodov temveč jim je šlo le za dobiček pri uvozu tapet. Domače tapete bi prodajali za nas le pod izredno neugodnimi, da ne rečem izsiljevalskimi pogoji, ki pa niso bili sprejemljivi. Zato smo se odločili za samostojno pot in nadaljnji razvoj je pokazal, da smo ravnali prav.

Z našim nastopom se je pri ostalih proizvajalcih pojavila bojazn, da bomo zaradi lastnega papirja nelojalno konkurirali na tržišču; vendar imamo zadoščanje, saj nam tudi danes priznajo, da smo ravnali korektno. Svoje prodajno mesto na jugoslovanskem trgu smo si želeli pridobiti s kvaliteto, s fairi odnosom do kupcev, s čim točnejšimi dobavami glede na dogovor in ob višji prodajni ceni, kot so jo imeli drugi proizvajalci.

Na tržišču je bilo tedaj dokaj kaotično stanje glede rabatov (sedaj to imenujemo delitev skupnega prihodka), tako da smo bili proizvajalci neredko izsiljevani s strani distribucije, če smo hoteli prodati naše proizvode.

Zato smo se vključili v delovanje proizvajalcev zidnih tapet pri takratnem poslovnem združenju grafične industrije Jugoslavije — Grafoimpeks, kjer smo se po večletnih dogovarjanjih naposled le uspeli — vsaj načelno — dogovoriti o politiki do distribucijskih hiš. V dogovarjanje smo kasneje pritegnili tudi trgovske organizacije, da bi skupno z njimi postavili osnove našega medsebojnega sodelovanja, ki naj bi

bilo obvezno tako za proizvodne kot za trgovske organizacije.

Že prvi sporazum iz leta 1976, še bolj pa zadnji, podpisan 23. 11. 1978, sta potrdila, da je bila politika dogovarjanja pravilna, saj od takrat ni več bistvenih nihanj v delitvi skupnega prihodka, kot se je to dogajalo prejšnja leta. Glede na razvoj samoupravnih odnosov, prihodkovnega in dohodkovnega povezovanja, bomo v prihodnje morali še marsikaj dograditi, boljše definirati medsebojne obveznosti, skupno planirati kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno, kajti usoda naših proizvodov je odvisna od cele verige udeležencev in ne samo od nas, proizvajalcev.

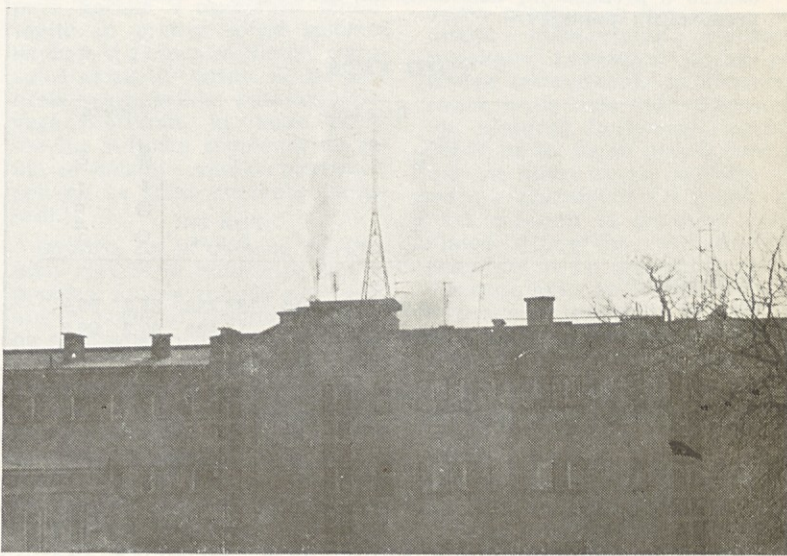
Zaradi vedno večjega naraščanja stroškov tako valjev, barv, papirja, transportnih stroškov, stroškov katalogov in ne nazadnje stroškov ekonomske propagande, smo skušali na jugoslovanskem nivoju doseči tudi sporazum o enotnem in simultnem nastopanju z novimi kolekcijami. Predlagali smo dveletni rok, ki se ga mi striktno držimo, pri ostalih proizvajalcih pa je opaziti bolj ali manj postopni prehod k temu sistemu. S takim načinom nastopa zmanjšujemo stroške, obenem pa nudimo tudi distribucijskim hišam čvrsto orientacijo za opredelitev njihovih zalog.

Naše kolekcije so vedno boljše; to ni naše mnenje, ampak mnenje potrošnikov, ki je potrjeno v prodajnih rezultatih. Od skromnih 500.000 rolic v prvem letu (s prodajo smo začeli maja 1974), pa preko milijon rolic v drugem letu, smo dosegli v preteklem letu krepko preko dva milijona prodanih rolic, resnici na ljubo z znatnim povečanjem izvoza.

Razveseljivo pa je dejstvo, da pravkar minula kolekcija VETA 79/80 ni pokazala znatnih nihanj med prvim in drugim letom veljavnosti kolekcije, kot je bil slučaj pri prejšnjih. Lansko leto je v primerjavi s predlanskim dala na trgu le 1,7% slabše rezultate kot predlanskim, kar smatram, da je glede na splošno resno gospodarsko stanje, velik uspeh.

Bo kolekcija VETA 81/82 to potrdila?

Lado Vračko

Kljub lepemu sončnemu vremenu oblaki gostega dima zakrivajo pogled na čisto nebo. Pogled z oken naših stanovanj nam vsiljuje misel o čistilnih napravah (foto: Ciril Zupančič)

Do-it-yourself — naredi si sam

Varčevalni ukrepi, pomanjkanje rokodelskih poklicev in relativno enostavna dela so prisilila gospodinjstva, da se lotijo gotovih hišnih del sama. Akcija »naredi si sam« je v svetu dosegla velik razmah in je poznana pod zgoraj navedenim angleškim geslom. Med taka dela sodi še posebno polaganje zidnih tapet. Statistike za ZRN govorijo, da 74% Nemcev opravi ta dela samostojno. Na nobenem drugem področju ni vložena toliko last-

nega dela, kot ravno na področju olepševanja stanovanjskih prostorov s tapetami.

B. I.

Novo lepilo VETA KARBOPRIM

Iz dveh vrst lepila za lepljenje zidnih tapet, ki smo jih imeli dosedaj na tržišču, smo uspeli pripraviti z ustrezno mešanico univerzalno lepilo, ki bo imelo novo komercialno ime VETA KARBOPRIM.

Gibanje proizvodnje v mesecu januarju 1981

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo			Indeks	
	januar 1981	φ 1980	Plan 1981 φ mes.	φ 80 = 100	Plan = 100
Proizvodnja:					
Papir skupaj ton:	2.652	2.894	2.774	91,6	95,6
— od tega klasični pap.	1.562	1.605	1.403	97,3	111,3
— od tega premazani pap.	1.090	1.289	1.371	84,6	79,5
Lesovina	343	342	333		
El. energija	3.884	3.884	3.500	100,0	111,0

Izkoriščenje zmogljivosti papirnih strojev:

	L. 1981	φ 1. 1979	Plan 1981
II. PS	89,1	91,8	92,0
III. PS	88,0	91,9	92,2
IV. PS	85,1	92,7	92,6
Skupaj:	87,4	92,1	92,3
Izmet v %: pap. stroji	14,4	12,1	11,9
PRS	17,6	21,3	

Proizvodnja papirja v januarju ni dosegla niti lanskoletne, niti planirane. Temu so glavni razlog državni prazniki ter razmeroma visok izmet.

Proizvodni program je bil sestavljen v glavnem iz izvoznih kvalitet, kot so kulerji, ciklostil ter bankpost papirji, za domači trg pa smo izdelali največ tapetnih papirjev.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo			Indeks	
	januar 1981	φ 1980	Plan 1981 φ mes.	φ 80 = 100	Plan = 100
Proizvodnja:					
Papir skupaj ton:	3.015	3.154	3.063	95,6	98,4
— od tega klasični papirji	561	496	83		
— od tega premazani papirji	2.454	2.658	2.980		
Izkoriščenje zmogljivosti V. PS:					
Stopnja v %	85,7	85,2	86,5		

Proizvodnja papirja na V. PS kljub državnim praznikom ni veliko zaostajala za planirano in lanskoletno, zaradi nizkih zastojev ter znižanih zalog nedovršene proizvodnje.

Proizvodni program je bil kot običajno, kljub težavam z oskrbo s premaznimi kemikalijami, sestavljen v večji meri iz premazanih papirjev.

TOZD VETA

	Doseženo			Indeks	
	januar 1981	φ 1980	Plan 1981 φ mes.	φ 80 = 100	Plan = 100
Proizvodnja:					
Tapete rolic	165.439	194.510	183.333	85,1	90,2
Lepilo zavrtkov	12.125	28.708	15.000	42,2	80,8

Proizvodnja tapet kljub ugodni realizaciji ni bila visoka zaradi visokih zalog nedovršene proizvodnje.

Načrtovano proizvodnjo v letu 1980 smo presegli

Leto 1980 smo zaključili z izredno ugodnimi proizvodnimi rezultati na vseh področjih. Količinska proizvodnja je povsod presegla planirano in tudi doseženo količino iz predpreteklega leta. Tako smo proizvedli čez 5000 ton papirja in približno 115.000 rolic tapet več kot l. 1979,

kljub skeptičnim napovedim v začetku leta 1980.

Tudi proizvodnja lesovine in el. energije sta presegli načrtovano mejo.

Posamezne proizvodne TOZD so v primerjavi z načrtovano proizvodnjo v letu 1980 in s proizvodnjo leta 1979 dosegle naslednje rezultate:

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo v letu		Plan 1980	Indeks	
	1980	1979		l. 79 = 100	plan = 100
1. Proizvodnja					
Papir skupaj ton:	34.728	32.349	32.555	107,7	106,7
— od tega klasični papirji	19.261	15.869	17.140	121,4	112,4
— od tega premazani papirji	15.467	16.380	15.415	94,4	100,3
Lesovina ton	4.105	3.620	4.000	113,3	102,6
El. energija MWh	46.605	41.594	41.020	112,0	113,6
Para, ton	403.994	386.777	405.405	104,5	99,7
2. Realizacija					
Papir skupaj v 000 din	909.307	607.324	789.507	149,7	115,2
— od tega izvoz v tonah	10.950	8.362	11.000	131,0	99,5
— od tega izvoz v 000 din	279.113	133.427	226.216	209,2	123,4
3. Stopnja izkoriščenja papirnih ter premaznega stroja					
Papirni stroji	92,1	88,6	92,4		
Premazni stroj	62,4	67,9			
4. Izmet v odstotkih					
Papirni stroji	10,8	12,1	12,5		
Premazni stroj	21,3	22,9			

Proizvodnja papirja je v TOZD TP v l. 1980 presegla vsa pričakovanja, saj je na zastarelih strojih dosegla dosedaj največji obseg. Tako je bila proizvodnja kar za 7,7 % oz. za ca. 2400 ton večja kot l. 1979 ter za 6,7 % večja od planirane. Ugodne proizvodne rezultate smo dosegli predvsem z znižanjem zastojev in izmeta.

Proizvodni program smo zaradi izredno povečanih izvoznih obveznosti prilagodili zunanjim kupcem. Tako smo na IV. PS izdelali več ciklostila za izvoz na škodo osnovnih papirjev za pre-

maz, kar se seveda odraža na manjši proizvodnji premazanih papirjev. Tudi ostalih izvoznih kvalitet smo izdelali znatno več kot pretekla leta, kot npr. bankpost papirjev ter kulerjev.

Zaradi programskih zahtev smo izdelali tudi več lesovine saj so srednjefini papirji obsegali znatno večji delež kot l. 1979.

Tudi el. energije smo proizvedli kar za 12 % več, kar je omogočilo manjši odvzem energije iz omrežja.

Manjšo proizvodnjo pare glede na planirano pa s stališča DO

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo v letu		Plan 1980	Indeks	
	1980	1979		l. 79 = 100	plan = 100
1. Proizvodnja					
Klasični papirji ton	4.297	16.160	1.200	26,6	358,1
Premazani papirji	33.553	18.896	35.510	177,6	94,5
Papir skupaj:	37.850	35.056	36.710	108,0	103,1
2. Stopnja izkoriščenja V. PS	85,2	83,5	85,6		
3. Izmet v odstotkih	18,8	18,7	19,4		
Papir v 000 din	971.966				
4. Realizacija					
— od tega izvoz v tonah	5.987	685.156	863.893	141,9	112,5
— od tega izvoz v 000 din	147.265	3.300	7.500	181,4	79,8
		55.549	147.560	265,1	99,8

TOZD VETA

	Doseženo v letu		Plan 1980	Indeks	
	1980	1979		l. 79 = 100	plan = 100
1. Proizvodnja					
Tapete rolic	2.334.120	2.218.448	2.200.00	105,2	106,1
Lepilo zavrtkov	334.490	158.450	150.000	211,1	229,7
2. Izkoriščenje zmogljivosti tapetnih strojev	52,0	57,0	52,1		
3. Realizacija					
Tapete in lepilo v 000 din	156.061	131.294	125.386	118,7	124,5

Anton Jakovec — sušilec na premaznem stroju, budno spremlja potek dela (foto: Ciril Zupančič)

lahko ocenimo kot pozitiven rezultat, saj smo za precej večjo proizvodnjo porabili manj pare. Tudi realizacija papirja je izredno presegla pričakovane in lanskoletne rezultate, ki izvirajo že iz prej omenjenih proizvodnih uspehov, devalvacije dinarja ter višjih prodajnih cen.

Tudi na V. PS je bila dosežena večja proizvodnja glede na l. 1979 in glede na plan. Na povečanje proizvodnje so v glavnem vplivali nižji zastoji na PS, večja obratovalna brzina ter višje gramске težje papirjev.

Proizvodni program je bil skoraj izključno usmerjen v premazane papirje, običajne univerzalne tiskarske papirje pa so nadomestili papirji z rahlim premazom, ki so povzročali tudi manjši proizvodni težavi in izmeta.

Iz ugodnih proizvodnih rezultatov izvirajo tudi zelo dobri prodajni rezultati, saj je realizacija porasla kar za 42 %. Seveda pa so na dosežene rezultate vplivale tudi višje prodajne cene ter devalvacija dinarja.

Kljub drugemu letu kolekcije je bila proizvodnja tapet proti vsem pričakovanjem višja kot preteklo leto.

To nam je uspelo z uveljavljanjem naših tapet na tujem trgu, saj smo izvozili okrog 300.000 rolic.

Milena Avbelj

Capljanje v vzpostavljanju samoupravne organiziranosti združenega dela

Repuliški družbeni pravobranilec je konec lanskega leta analiziral mnoge samoupravne spoznanje o svobodni menjavi dela med delavci TOZD in DSSS v raznih delovnih organizacijah po Sloveniji. Rezultati so pokazali, da jih veliko ni v skladu z določili ZZD, kar je bil primer tudi pri nas.

V splošni družbeni praksi še niso zaživel odnosi med TOZD in DSSS kot odnosi samostojnih, enakopravnih in hkrati soodvisnih nosilcev in tvorcev samoupravne organiziranosti delovnega procesa OZD.

Posledice tega so dokaj zaskrbljujoče, saj se marsikje srečujemo s procesom avtonomnega širjenja DSSS, torej samosvojega ekstenziviranja administrativno-strokovnih del in organiziranja svojih skupnih služb po posameznih temeljnih organizacijah, služb in delovnih nalog, ki so skupnega pomena za vse TOZD v sestavi neke delovne organizacije.

Vzroke takšnega negativnega družbenega pojava lahko iščemo v nerazvitih odnosih direktne svobodne menjave dela med TOZD in DSSS:

— v veliki meri še nismo presegli vloge bivše uprave;

— administrativno - strokovni aparat še v precejšnji meri sam odloča o obsegu, vrsti in kvaliteti svojih nalog;

— vrednotenje del skupnega pomena je še pogosto preveč strokovno oziroma se izraža v cenah takšnih del ali storitev ali pa kot letni zahtevek po določenih finančnih sredstvih;

— niso še dovolj vzpostavljene dohodkovne vezi med TOZD in DSSS, saj dohodek DSSS ni v popolni odvisnosti od uspešnosti gospodarjenja TOZD, ampak se pridobiva tudi še na »proračunski« osnovi.

Na širjenje DSSS nasploh pa vplivajo tudi širši družbeni faktorji s svojimi zahtevami po raznih podatkih (za potrebe SDK, bank, SIS, splošnih združenj, statistike...), za izdelavo katerih je potrebno administrativno-strokovno delo, ki se navadno na takšnih mestih ne obdelujejo.

Manca

Titova zamisel je želja nas vseh

Osmemu kongresu ZSJ je prisostvoval tudi tov. Tito. Prav tu se je najbolj zavzemal za idejo o kolektivnem delu, demokratizaciji odnosov in kolektivni odgovornosti za delo vseh samoupravnih in drugih organov, predstavniških teles in vodstev družbenopolitičnih organizacij ter za uvedbo enoletnega mandata predsedujočega. Med drugim je tudi dejal:

»O teh vprašanjih sem mnogo razmišljal in globoko sem prepričan, da bo takšen način delovanja še bolj afirmiral kolektivno delo in odgovornost, da bo doprinesel k nadaljnji demokratizaciji dela vseh samoupravnih in političnih organov ter onemogočil ambicije posameznikov. Skratka, delo bo boljše in odnosi med ljudmi bolj humani. Vse to pa bo doprineslo k še nadaljnjemu uspešnemu razvoju naše Jugoslavije kot socialistične, samoupravne in federativne skupnosti na trdnih temeljih.«

Titove ideje so v središču pozornosti v vsej naši družbi, živijo in nas preplavljajo, tako kot je v vseh prisoten Tito sam.

Njegove ideje so bile močno prisotne tudi na ministrski konferenci neuvrščenih v New Delhiju, nov dokaz, da so njegova dejanja močnejša od smrti.

V. B.

ZANIMIVA INFORMACIJA

Ročna izdelava papirja – RIP

Namen te informacije je, seznaniti delavce v delovni organizaciji o problematiki RIP, o njenem pomeni, delu in o rezultatih, da se bomo lažje odločali o njenem obsegu, kajti o obsegu oz. obstoju le-te ne more odločati samo ena TOZD, pač pa vsi delavci delovne organizacije, ker smo se tudi vsi odločili za ustanovitev RIP. Poleg tega pa je obstoj in delovanje RIP širšega družbenega pomena. V postavitvi RIP smo vložili skupna sredstva, ogromno časa in tudi denarja v njen razvoj.

Vzrok za nastanek informacije o tem vprašanju so sklepi samoupravnih organov TOZD Tehnični papir o zmanjševanju števila delavcev v RIP in to na ključnem delovnem mestu pri kadi. Ključno delovno mesto je pri kadi zato, ker mora biti na tem delovnem mestu izurjen človek z dolgotrajnimi izkušnjami in ker je odvisna od tega človeka produktivnost celega oddelka.

Verjamem, da TOZD Tehnični papir k takim odločitvam vodijo stabilizacijski tokovi. Vendar za nas vse pa ni stabilizacijsko, da vržemo stran vložen denar v postavitev RIP ter čas in trud, vložen v osvojitve postopka izdelave in doseg kvalitete, ki jo želijo potrošniki tega papirja.

Siromašenje RIP na ključnih delovnih mestih bi povzročilo manjšo produktivnost in s tem še večjo izgubo. Manjša produktivnost bi povzročila oziroma je že povzročila neizpolnjevanje naročil, s katerimi kupci naročajo posebne kvalitete v kratkih rokih. Momenta, ki nastopata pri prodaji ročno izdelanega papirja, sta dva in sicer: prodaja iz zaloge, za posebne kvalitete pa pride v pošte izdelava le-tega v kratkem času. Če trga ne bomo upoštevali, potem prodajnih uspehov seveda ne bo.

Zato je za sedanjo potrebo trga potrebno ohraniti dosedanje kadrovske zasledbe in seveda dosedanje obseg proizvodnje. To dokazuje večanje finančne realizacije v letu 1980 iz meseca v mesec, kar je razvidno iz poročila o prodaji tega papirja v lanskem letu.

Prodaja ročno izdelanega papirja po mesecih od I. do XII. 1980

Mesec	Pol	din
januar	2530	61.735,00
februar	780	15.914,90
marec	5240	102.350,00
april	2552	65.397,00
maj	5930	143.172,50
junij	2040	42.280,00
julij	3715	84.746,00
avgust	2530	45.955,00
september	6355	158.055,00
oktober	4130	98.784,00
november	26900	581.035,00
december	8560	193.630,00
Skupaj	71082	1.598.054,40

Glede na to, da trgovskim organizacijam priznavamo prihodek za maloprodajo kot določeno prodajni pogoji za ročno izdelan papir do 30 %, je bilo v dvanajstih mesecih v ta namen odvedeno približno 21 %, kar znese v dinarjih 339.067,05. Za ta znesek se celotni prihodek zniža na 1.258.987,35 din.

Prodajna cena ene pole ročno izdelanega papirja, brez odštete prihodka trgovini, znaša 22,48 dinarjev.

Da so prodajni uspehi v letu 1980 dobri, kaže tudi podatek prodaje ročno izdelanega papirja za leto 1979, ki je skupaj 629.000 din.

Pri teh finančnih rezultatih (to je fakturirana eksterna realizacija) je treba upoštevati še nefakturirano, kot so: izdani pisemski kompleti in posamezne pole ročno izdelanega papirja, ki so uporabljani v propagandne namene in jih uporabljajo vse TOZD, kar je razvidno iz poročila centra za

program in analizo ter pole ročno izdelanega papirja, izdane za vzorce, kar pa je nujno zlo pri tem proizvodu za doseg želene prodaje, posebno v tem začetnem obdobju.

V ustanovitev RIP nas je vodila kulturnozgodovinska vrednost postopka, saj se je prav na našem področju pričel izdelovati ročno izdelani papir prej kot kjerkoli drugje v Jugoslaviji. Vodila nas je misel, da z ročno izdelavo papirja še dvignemo renome Papirnici Vevče in s tem razširimo ponudbo za izdelkom, ki v Jugoslaviji še ni zastopan.

Glede na to, da smo edini proizvajalci ročno izdelanega papirja v Jugoslaviji, so velike možnosti za dobre tržne rezultate, poleg tega pa je prepovedan ves uvoz papirjev tudi za potrebe umetnikov.

Ročno izdelani papir je prisoten že na celem jugoslovanskem trgu, razen v Črni gori in na Kosovu in to skoraj brez reklame. Še vedno srečujem ljudi, ki mi govorijo, da prvič slišijo, da ročno izdelava papirja obstoja v Jugoslaviji in so presenečeni nad širokim izborom kvalitet ročno izdelanega papirja.

Da potrošniki niso seznanjeni s proizvodi ročne izdelave papirja in da so finančni rezultati vsa leta slabi, sta krivi komercialna in propagandna služba, ker nista bili dovolj aktivni. Prodaja ročno izdelanega papirja namreč zahteva drugačen pristop kot prodaja ostalih papirjev, kajti tudi potrošniki so povsem drugi kot so za običanje tiskarske papirje. Za primerjavo:

Vsi vemo, da je za prodajo tapet potreben tudi drugačen pristop kot za tiskarske papirje, ker smo odvisni od drugega kroga potrošnikov. Zato krivim komercialno službo, da kljub dejstvu ni ukrenila skoraj nič potrebne za plasma tega papirja.

Glede na vsa navedena dejstva v zvezi s tržiščem, v zvezi s vloženimi sredstvi v RIP, v zvezi s kulturnozgodovinskim pečatom RIP in glede na svetlo prihodnost, ki se nam svita, je prav, da RIP ostane tak, kot je ter da planirano majhno izgubo pokrijemo po ključu vse TOZD, kot to

delamo za TOZD Družbeni standard.

Z vsem napisanim nisem želel povzročiti vroče krvi, pač pa želim povzročiti kvalitetno samoupravno odločanje na osnovi pravilne informacije.

Še enkrat poudarjam, da o obstoju RIP ne more odločati samo ena TOZD, v katero slučajno organizacijsko RIP spada, pač pa je obstoj RIP širšega pomena, kajti za delovanje in njegove izdelke je zainteresirana širša družba likovne akademije v Jugoslaviji, društva likovnih umetnikov, društva oblikovalcev in posamezni neorganizirani umetniki, ki pri svojem umetniškem ustvarjanju uporabljajo ročno izdelani papir.

Glede na poročilo centra za program in analizo, bi rad poudaril naslednje: pri proizvodnji ročno izdelanih papirjev ne smemo pričakovati velikih dobičkov, kajti z golimi rokami ni mogoče proizvesti toliko, kot z visoko avtomatiziranimi stroji. Prikazana izguba bo marsikoga zbadla. Za primerjavo navajam vrednostni podatek za eno paleto visoko premazanega papirja (900 kg po 48,45 din) je 43.605 din. Izguba v RIP (193.127 din) je torej primerljiva z vrednostjo štirih palet in pol! In koliko palet s tako vrednostjo odroma v enem letu v razpuščevalce zaradi slabe kvalitete, za katero je seveda vzrok slabo delo oz. malomarnost, koliko palet take ali podobne vrednosti gre v smeti?

Poudaril bi rad še renome, ki ga uživa Papirnica Vevče zaradi prisotnosti ročno izdelanega papirja na jugoslovanskem trgu. Osnovni motiv za ustanovitev in delovanje RIP je bil prav propagandni moment. To je razvidno iz gornjega poročila v postavki: realizacija med TOZD in realizacija znotraj TOZD in navsezadnje v vsaki prodani poli.

Iz poročila centra za program in analizo je razvidno tudi močno odstopanje dejanske izgube od planirane — dejanska je mnogo nižja. To je posledica nižjih dejanskih stroškov proizvodnje RIP od planiranih in od minimalno večjega dejanskega prihodka od planiranega.

Peter Selan

Náš umetnik Aladin Lane, ki živi in ustvarja v Kamniku, tudi uporablja za svoje slikarske stvaritve vevški ročno izdelani papir

Odmevi

DRUŠTVO SLOVENSKEGA LIKOVNIH UMETNIKOV LJUBLJANA — DSLU

nam je poslalo naslednji dopis:

Zelo bi nam bilo žal, če bi prišlo do motenj v proizvodnji ročno izdelanega papirja, oziroma če bi to izdelavo ukinili. O tem položaju bo DSLU v okrožnici obvestilo člane in priporočilo vsem, ki delajo bodisi akvarele ali se ukvarjajo z grafikom, da se poslužujejo možnosti nakupa tega vašega papirja. Sporočili bomo tudi drugim društvom in uporabnikom, da Papirnica Vev-

če izdeluje tak papir in sprožili širšo akcijo, da bi ta papir prišel v sredine, katerim je potreben.

Želimo ostati v stiku z vami ker tudi zaradi lastnega interesa ne bi želeli, da bi bila ta specifična dejavnost ovirana ali celo ukinjena.

Prosimo vas tudi za sugestije na kakšen način bi DSLU še lahko pripomoglo k rešitvi tega problema.

Tovariško pozdravljeni!

Predsednik izvršnega odbora DSLU: Jože Ciuha

Analiza finančnega rezultata za leto 1980, ki jo je izdelal center za program in analizo

Prihodki	Skupaj din 1980	Plan za 1. 1980 100 %	Indeks plan: dejansko
Realizacija eksterna — 2,83 % prihodka	1.258.987,—		
TOZD BP	35.629,—		
Realizacija med TOZD (reklama)	212.920,—		
Realizacija znotraj TOZD (reklama)	13.030,—		
Celotni prihodek	1.449.308,—	1.445.000,—	100 %
Stroški			
Izdelavni material	120.281,—		
Strojna vprega	97.169,—		
El. energija, para, voda	151.230,—		
Goriva in maziva	1.333,—		
Režijski material	3.761,—		
Potni stroški	324,—		
Invest. vzdrževanje	15.204,—		
Tiskarna	3.570,—		
Službena obleka	4.542,—		
Preventiva	1.890,—		
Amortizacija	18.158,—		
Tekoče vzdrževanje	62.354,—		
Izdelavni in režijski OD	985.713,—		
Prispevki iz OD na bruto, prispevki za valoriz. pokojnin in zavarovanja	176.906,—		
Stroški skupaj	1.642.435,—	1.803.691,—	91 %
Izguba	193.127,—	358.691,—	53,8 %

Naj dodamo še, da je medtem ko smo redakcijo te številke glasila pripravljali, že delavski svet TOZD Tehnični papir obravnaval to problematiko in sklenili da se število delavcev v RIP ne zmanjša. Takšno je bilo tudi mnenje izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, katerega člani prej prav zaradi pomanjkljivih informacij niso mogli zavzeti pravilnega stališča.

Torej je več kot jasno, da brez dobrih in točnih informacij delavci ne moremo dobro gospodariti in samoupravljati.

Za navedeni primer razjasnitve in pravilnega prikaza dejstev glede ročne izdelave papirja, izredne zavzetosti za plasma tega na tržišču, poleg neznanjšanega obsega delovnih nalog, pa gre tovarišu Petru Selanu velika zahvala.

Urednica

Odmevi

AKADEMIJE LIKOVNIH UMETNOSTI V ZAGREBU

(dopis objavljamo v prevodu)

Z velikim interesom in iskrenimi simpatijami smo spremljali prve korake v osvajanju tehnologije in prakse ročne izdelave papirja v Papirnici Vevče, vprašujoč se ali bo uspela, ali bo prenesla vse nepravilne porajanja novega proizvoda, ki danes predstavlja kulturni spomenik ne samo za kolektiv vevške papirnice pač pa za širšo družbeno skupnost.

Dejstvo, da je delovni kolektiv tako specifične industrije, kot je papirna, katere skupna proizvodnja in poslovni rezultati temelje na visoko amortizirani in visoko izkoriščeni tehnologiji proizvodnih strojev, da je tak kolektiv iniciral, obnovil in obdržal ročno izdelavo papirja, izziva začudenje in vsako priznanje. Treba je povedati, da pri tem ni šlo samo za zgodovinsko poslanstvo, i za obujanje pozabljenega znanja in veščine, pač pa je bil to dogodek kateremu pa vsa kulturna javnost Jugoslavije žal ni posvetila dolžne pozornosti.

Akademija likovnih umetnosti v Zagrebu je spontano, brez kakršnegakoli plačila, brez da bi poznali kogarkoli v vevški papirnici planirala na veliki didaktični razstavi vle tu 1981 v ciklusu »O grafiki« predstaviti zagrebški javnosti način ročne izdelave papirja z živo demonstracijo na sami razstavi. V zvezi s tem smo stopili v stik s prodajnimi referenti v Papirnici Vevče v pričakovanju razumevanja in sodelovanja pri realizaciji tega našega projekta. Resnično smo naleteli na razumevanje in našli mnoge skupne interese.

Neodvisno od projekta te razstave, a v upanju za stabilizaci-

jo proizvodnje na osnovi osvojenih izkušenj in doseženih rezultatov, tj. kvalitete, je Akademija oziroma njena komisija za učni načrt in programe podiplomskega študija vgradila PAPIR — njegovo ročno izdelovanje kot obvezen predmet za študente s področja »Usmerjenih oblikovnih raziskav«, navezujoč ga na področje restavriranja in konzerviranja, knjig inos talih dokumentov pisanega kulturnega izročila. Glede na to, da se bodoči specializirani kadri za to področje nimajo v Jugoslaviji kje šolati, želimo zapolniti to praznino, oslanjajoč se prav na vaše izkušnje, rezultate in na specialiste, ki so dokazali, kako se z velikim entuziazmom in znanjem v kratkem času lahko doseže internacionalni vrh.

Pripravljeni smo bili, da po verifikaciji programov in prvih prijavah kandidatov pridemo na Vevče z željo, da utrdimo trajno sodelovanje na tem področju. Zato torej ni prav nič čudno, da smo od vsega začetka spremljali delo in rezultate ročne izdelave papirja; prek »Mladosti« smo dobivali vzorce, jih preizkušali, dajali mnenje in sugestije. Seveda ne želimo s tem reči, da je dosežena kvaliteta naša zasluga. Moramo pa reči, da je le-ta vrhunska. Zadnje, kar smo videli, nudi prvovrstne vizualne senzacije.

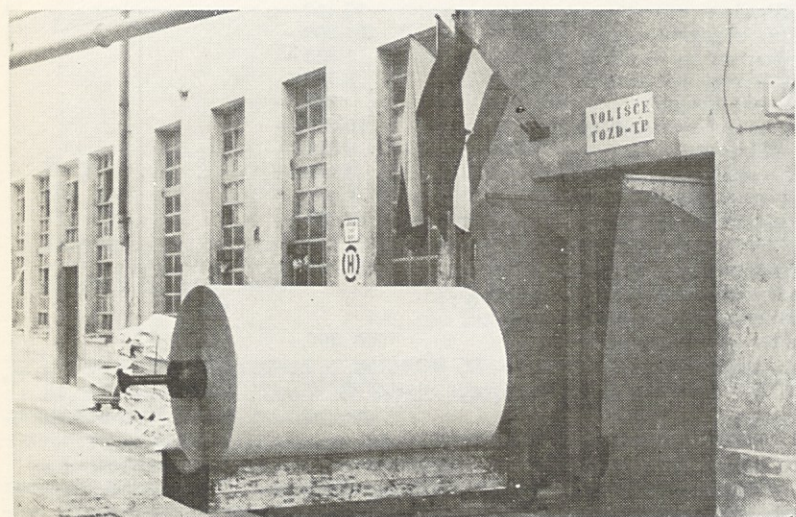
Tudi če se iz kakršnihkoli razlogov sodelovanje glede podiplomskega študija nikoli ne realizira, to za nas ne bi bila taka škoda, kot bi gotovo bila za nas neprecenljiva izguba, da takšnega papirja ne bi bilo več, da se ta izreden center na Vevčah ne bi še naprej uspešno razvijal.

Kot pomoč za rešitev ali vsaj za olajšanje situacije, v kateri se je znašel vaš oddelek ročne iz-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Z volišča v TOZD Tehnični papir 15. januarja 1981 (foto: C. Zupančič)

Takole se vozijo zviti papirja z II. in III. papirnega stroja v strojno dodelavo. Posnetek je narejen ravno na dan referenduma, ko smo se odločali o temeljih plana našega razvoja v naslednjem petletnem obdobju (foto: Ciril Zupančič)

OSREDNJI DRUŽBENOPOLITIČNI DOGODEK LETOS

III. kongres samoupravičavcev Jugoslavije

Tretji kongres samoupravičavcev Jugoslavije bo od 16. do 18. junija v beograjskem centru Sava; to bo najpomembnejše letošnje družbenopolitično zborovanje, na katerem naj bi sprejeli usmeritve s pomembnimi posledicami za nadaljnji razvoj našega samoupravljanja in samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Pobudo za ta kongres je dal tovariš Tito v svoji zadnji novoletni poslanici.

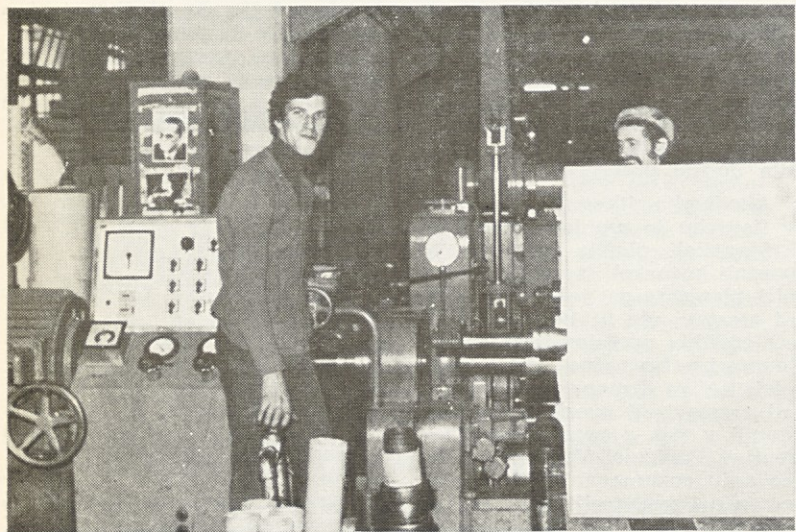
V pripravi na kongres naj bi bila najaktualnejša naloga široka razprava o samoupravnih tokovih nas vseh v naših delovnih in življenjskih okoljih. Kongres sam pa bo manifestacija naših političnih usmeritev, manifestacija privržnosti naši jasno začrtani politiki in obenem polet za delo v družbenopolitičnem življenju vnaprej.

Torej bo ta kongres po vsebini drugačen od prejšnjih dveh; prej

smo iskali še vedno nove rešitve v samoupravljanju. Ker pa je naša družba s svojo revolucijo bila tako močna, da je z idejami skoraj prehitevala njihovo realizacijo, bomo sedaj na dosedanjih izkušnjah poskušali graditi in iskati realizacijo teh idej v vsakodnevni praksi.

Prispevek slehernega delavca v samoupravnem odločanju vseh oblik je prispevek h kongresu. Torej je tudi prispevek nas, vseh, ki smo pripravljeni, lahko še večji, če se bomo še bolj poglobljeno lotili spremljanja našega gospodarjenja in samoupravnega odločanja. Če hočemo — in to seveda nedvomno želimo vsi delavci v naši družbi, da bodo kongresna prizadevanja rodila sadove v smislu dograjevanja naše poti, MORAMO DELAVCI TO TUDI ČUTITI, sicer bi bila ta prizadevanja ničeva.

V. B.

Naša sodelavca tovariš Marjan Mahkovic in tovariš Slobodan Bugarić ob vzdolžnem rezalnem stroju. Marjanu je bilo pred kratkim zaupano delo vodje vzdolžnega rezalnega stroja; vsi sodelavci mu želimo na novi delovni dolžnosti veliko uspehov! (foto: Ciril Zupančič)

Poročilo s 3. zbora Stanovanjsko-komunalne banke z dne 12. 1. 1981, ki je bila v dvorani kina Komuna v Ljubljani, poročajo Jožica Razdevšek.

Na zboru banke je bilo od 1350 članic banke zastopanih po delegatih 61 % članic. Izvršni odbor stanovanjsko-komunalne banke je za zbor pripravil obsežno gradivo. Najpomembnejša točka dnevnega reda je bila obravnavanje predlogov samoupravnih sporazumov planskih dokumentov. Ob sprejemu tako pomembnega dokumenta, kot je predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjsko-komunalne banke, je bila izrečena bojazen glede zmanjšanja možnosti za zidavo stanovanj in komunalnih objektov. Težava se pojavlja še posebej med stanovanjsko in gospodarsko banko v zvezi z dogovorom, koliko denarja bi bilo mogoče nameniti za stanovanja in komunalo iz vpoglednih hranilnih vlog občanov. Tako je bila s strani stanovanjsko-komunalne banke zadolžena delegacija, da na zboru gospodarske banke opozori banko na neskladje in posledice. Istočasno pa je bil na zboru banke sprejet tudi sklep, da stanovanjsko-komunalna banka informira vse izvršne svete občin, da planski dokumenti niso usklajeni, s poudarkom, da gospodarska banka ni izpolnila pogojev. Nadalje je bil sprejet tudi sklep, da so SS o temeljih plana članice dolžne obravnavati na zborih delavcev; rok za oddajo pristopnih izjav pa je bil 15. februar. Glede na to, da so v letu 1980 in še posebej v letu 1981 uveljavljena ostrejša merila za komunalne naložbe, je pričakovati tudi na tem področju zmanjšanje investicij, kar pa bo seveda močno vplivalo na realizacijo izgradnje komunalnih naprav in objektov.

Za delovne organizacije — članice stanovanjsko-komunalne banke — ni bila prav nič razveseljiva novost bančnega izvršnega odbora o podaljšnem roku vezave sredstev za nakup stanovanj. Tako bo sedaj mogoče koristiti posojilo za nakup stanovanj šele po preteku 10 mesecev čakalne dobe, medtem ko je bila do sedaj doba čakanja 6 mesecev. Prav tako je znano, da so se višine posojil na osnovi vezave sredstev tudi ustrezno zmanjšale. Glede na te ukrepe pa je bila s strani delegatov dana pobuda, da naj ne bi zmanjševali posojilnih možnosti, ki so jih koristile članice, še posebej, če upoštevamo, da se ob tem uveljavljajo boljši varčevalni pogoji za občane. Tako bo banka občanom še nadalje odobraval kredite na osnovi vezave dinarskih sredstev, vezave na podlagi prodanih deviznih sredstev v višini 250 % tako, da bo potrebno vezati sredstva leto dni več kot bo rok za odplačilo posojila.

Novost, ki jo namerava banka vpeljati za kreditiranje občanov, je tudi vezava privarčevanega zneska od 3—10 let z možnostjo pridobitve posojila na vezani znesek od 350 do 700 %.

Ob vsem tem pa velja ponovno poudariti samo to, da bo ob sedanjem pomanjkanju stanovanjskega dinarja banka le težko izpolnjevala obveznosti za nemoteno zidavo tako prepotrebnih stanovanj in komunalnih objektov.

Poročilo s 13. seje zbora uporabnikov in izvajalcev skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana Meste-Polje, ki je bila 10. decembra 1980, poročajo Jožica Razdevšek.

Izvršni odbor SSS Meste-Polje je pripravil poročilo o opravljenih nalogah oziroma o nalogah, ki so v teku s področja urejanja odnosov z etažnimi lastniki, realizaciji investicijskega vzdrževanja v letu 1980/81, uskladitvi planov v njihovih osnovnih elementih na vseh ravneh za leto 1981 do

Delegati poročajo

1985 ter posebej za leto 1981, realizaciji prenove in modernizacije kot tudi o izgradnji soseske Fužine ter odgovornostih izvajalcev gradnje soseske Fužine.

Delegatom zbora uporabnikov in izvajalcev so bili posredovani tudi sklepi IO SSS s poročilom o 9-mesečnem poslovanju stanovanjske skupnosti skupaj s poročilom o poslovanju v predhodnem obdobju do uveljavitve določil novega zakona. V razpravi je bila izpostavljena problematika glede izstavitve računov za stroške upravljanja etažnim lastnikom za leto 1977 in 1978, izterjavi le-teh in o sklepanju pogodb z etažnimi lastniki. Račune, ki so bili izstavljeni etažnim lastnikom za stroške upravljanja, so le-ti dolžni plačati v navedenem roku, po preteku tega pa se pristopi k tožbam preko sodišča. Po končanih ugotovitvah meril za porazdelitev stroškov upravljanja in drugih stroškov, se z etažnimi lastniki pričnejo sklepati pogodbe, ki morajo biti sklenjene najkasneje do oktobra 1981. Ti posli pa bi se v letu 1982 prenesli v celoti na skupnost stanovalcev.

Delegatom je bila podana tudi informacija, da se vsa investicijska dela opravijo po predhodnem planu vzdrževanja do vključno meseca aprila iz razloga, ker niso opredeljena in usklajena stališča do stanovanjskega fonda za leto 1981 tako na ravni občine in mesta.

Sprejeti so bili še naslednji sklepi:

Dograjevanje naših samoupravnih aktov

Komisija za uveljavljanje zakona o združenem delu, ki je bila imenovana na delavskem svetu DO z nalogo, da med drugim spremlja tudi izdelavo, obrnavo in sprejem samoupravnih aktov in dopolni nekaterih teh, ki jih izvršujemo v delovni organizaciji na pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana in seveda v smislu uskladitve z zakonom o združenem delu v cilju dobrih samoupravnih odnosov.

Komisija je na svojih štirih sejah obravnavala:

— samoupravni sporazum o dohodkovnih odnosih in pridobi-

vanju skupnega prihodka med TOZD;

— samoupravni sporazum o posebnih finančnih službi;

— dopolnila samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti, med delavci DSSS in TOZD;

— pravilnik o razvidu del in nalog.

Vse našete akte, razen Pravilnika o razvidu del in nalog, smo na predlog komisije obravnavali v javni razpravi na zborih delavcev in jih tudi potrdili. Pravilnik o razvidu je bil zaradi preobsežnega gradiva prestavljen v obravnavo na prihodnje zbere.

V. B.

IO SSS je ugotovil, da v času javne razprave niso prispele bistvene pripombe in amandmaji, zaradi česar je skupščina sprejela akte in pooblastila IO in delegacijo za skupščino SSS Ljubljana, da opravi na ravni občine in mesta eventualne potrebne uskladitve.

Obsežnemu dnevnemu redu je sledilo še nekaj točk.

In na koncu morda še podatek, ki pa ni ravno razveseljiv. Na zboru skupščine SSS je bilo prisotnih le toliko delegatov, da je bila sklepčnost komaj zadovoljiva. Ni odveč vprašanje, zakaj tako? Saj se vsi dobro zavedamo kako pomembno je stanovanjsko gospodarstvo, sicer pa to ne velja za nas, saj smo bili iz Papirnice Vevče na seji prisotni kar trije delegati.

Odmevi

(Nadaljevanje s 5. strani)

delave papirja, predlagamo naslednje:

1. Četudi je to področje materialne proizvodnje, je treba naglasiti, da je to MANUFAKTURA v najširšem in najplemenitejšem smislu, njen proizvod pa namenjen izključno umetniškim oblikovnim potrebam (kaj je umetnost in kakšna je njena vloga v družbi, pa vemo). Torej, ročni papir je treba deklarirati kot umetniški material.

2. Iz zgoraj povedanega logično izhaja, da je treba ročni papir izdvojiti iz papirne industrije v tem smislu, da bi se ga osvobodilo vseh družbenih bremen in obvez, ki jih družba nalaga industriji (ročna proizvodnja je samo ROČNA in nima z industrijskim procesom nič skupnega).

3. Poiskati in proučiti je treba možnost, da bi bila manufakturna izdelava papirja dodatna oblika dejavnosti kakega raziskovalnega zavoda ali inštituta. Ta zavod bi lahko bil organizacijsko del Papirnice Vevče, ali pa se lahko poišče možnost združitve z neko univerzitetno ustanovo (takšna dejavnost bi bila lahko zaščitena v skupnosti učno-vzgojnega dela).

4. Kolikor Papirnica Vevče ne more sama nositi bremena izgube za ročno izdelavo, bi pokrenila akcijo (prek republiških komitejev) za združevanje v skupnost vseh zainteresiranih za ob-

stoj ročnega papirja v širšem jugoslovanskem prostoru.

To bi bile lahko:

a) vse Akademije likovnih umetnosti, tj. vse Republiške samoupravne interesne skupnosti za kulturo in umetnost, za vzgojo in izobraževanje kadrov, za znanost...

b) grafične in oblikovalne šole

c) vse tovarne papirja (ki bi že same s simbolično podporo lahko prenesle to breme direktno ali preko zvezne skupnosti).

Morda so ti štirje predlogi ne-realni, nepraktični ali neživljenjski. To je edino, česar smo se v razmišljanjih lahko domislili in tako želeli dati skromen prispevek k razrešitvi problemov, za kar smo kot najvišja likovna ustanova v SR Hrvatski zainteresirani.

Zavedamo se dejstva, da če kolektiv v sebi in v svoji najožji sredini ne bo dobil podpore, jo bo v širšem prostoru našel še težje; takšna situacija mora animirati zavest nas vseh.

Zakaj se jugoslovanska grafika nasploh, slovenska pa še posebej, ne bi predstavljala svetlu tudi s svojim papirjem, vevčkim papirjem in to z izrednimi umetniškimi kvaliteta, s katerimi je resnično v prvih svetovnih vrstah?

Prisrčno vas pozdravljamo in želimo ročnemu papirju srečno 1981. leto!

Prodekan:
Frane Paro

Prošnje za dodelitev stanovanjske pravice za družbena stanovanja v Soseski Fužine je vložilo kar 100 naših delavcev

Na razpis za dodelitev stanovanjske pravice za 16 družbenih stanovanj, katere je naša DO kupila v soseski Fužine, se je v razpisnem roku prijavilo kar 100 prosilcev. Iz prijav je razvidno, da ima nezadovoljivo rešeno stanovanjsko vprašanje kar 7,7 % naših delavcev, od tega pa je 1,5 % takšnih, za katere lahko menimo, da so brez stanovanja.

Komisija, ki je pregledala stanovanjske razmere prosilcev stanovanj, je imela težko nalogo, pa vendar je delo zadovoljivo opravila. Točkovanje prosilcev stanovanj je bilo opravljeno v skladu z veljavnim samoupravnim sporazumom o stanovanjskih razmerjih ob upoštevanju vseh elementov točkovanja (stanovanjske in zdravstvene razmere, izmenjsko delo, delovna doba, varčevanje ipd.) in tako pripravila seznam prosilcev z doseženim številom točk.

Analiza podatkov prosilcev stanovanj pa kaže naslednje skupne značilnosti:

— prosilci stanovanj so pretežno delavci iz neposredne proizvodnje; le-teh je prek 90 %;

— neurejeno stanovanjsko vprašanje imajo mlade družine in delavci, ki so prišli na delo iz drugih republik, saj je delež te populacije 81 % prosilcev;

— med prosilci stanovanj je preko 80 % delavcev, ki so zaposleni na ozko usmerjenih in specializiranih delovnih mestih;

— med prosilci stanovanj so delavci, ki delajo v 4-izmenskem delu, zastopani prek 60 %;

— delovna doba prosilcev je različna, vendar je 70 % prosilcev, ki so v DO manj kot 6 let;

— razveseljivo je, da skoraj polovica prosilcev tudi namensko varčuje v DO Papirnice Vevče.

Seznam prosilcev z opravljenim točkovanjem je bil objavljen v Informacijah z namenom, da

Stanovanja za naše delavce v Soseski Fužine so že skoraj nared

posamezniki, tako prosilci kot družbenopolitične organizacije in ostali člani delovne organizacije, preverijo elemente točkovanja. Informacija o doseženem številu točk prosilcev stanovanj je bila v javnosti mesec dni. Na delo komisij in na opravljeno točkovanje s strani delavcev in ostalih ni bilo bistvenih pripomb.

Morda še podatek, da bodo prav vsi delavci, katerim bo dodeljena stanovanjska pravica za družbena stanovanja, prispevali lastno udeležbo, ki temelji na na-

čelu solidarnosti pri reševanju stanovanjskih vprašanj delovnih ljudi, odvisna pa je od ekonomskega in socialnega položaja delavca in njegove družine.

Že sedaj pa je jasno, da bo stanovanjska pravica za skoraj vsa družbena stanovanja dodeljena delavcem TOZD iz neposredne proizvodnje. Kot nam zagotavljajo na Staninvestu, se bodo stanovanjci vselili v nova stanovanja v mesecu marcu, najpozneje pa v aprilu.

R. J.

Mladinska pohodna četa — zbor

V programu krajevene organizacije ZRVS Vevče-Zgornji Kašelj za leto 1980 je bila tudi organizacija in izvedba orientacijskega pohoda mladinske pohodne čete v KS Vevče-Zg. Kašelj.

Pobuda za ustanovitev MPC je bila dana s strani domicilnega odbora II. grupe odredov NOV in POS občine Moste-Polje.

MPC je bila ustanovljena pred petimi leti z namenom, da bi se v pripravah in pohodih mladina nenehno seznanjala z načinom in vodenjem NOV ter obujala spomine na junasta in borbe naših partizanov ter njihovih akcij na našem območju.

Veterani NOV prenašajo na mladino vse svoje izkušnje in revolucionarnost. Te izkušnje bodo mladi lahko koristno uporabljali tudi pri SLO. V programu MPC so tudi tradicionalni pohodi na Janče in Ob žici okupirane Ljubljane.

Program orientacijskega pohoda MPC v mesecu oktobru 1980:

1. Orientacijski pohod na terenu Vevče—Zadvar. Organizirane so bile ekipe po 10 članov; na terenu so bile postavljene kontrolne točke, za kontrolorje pa so bili določeni starešine ZRVS. Namen pohoda — obnavljanje znanja topografije in kretanja po azimutu.
2. Po opravljenem pohodu vrnitev v športni park Slavija in nato na strelišče strelske družine Bine Grazer.
3. Na zbirališču samem pri spomeniku padlih papirničarjev na Vevčah pa je bilo predvideno predavanje o prvih zametkih delavskega gibanja vevških papirničarjev, kakor tudi obrazložitev

vseh spominskih obeležij v KS Vevče-Kašelj.

4. Mladinska organizacija pa je bila zadolžena za čim večjo udeležbo mladine na pohodu MPC.

Na zbornem mestu je bil celoten odbor za organizacijo pohoda — 9 članov ZRVS in le 15 mladincev.

Pohoda zaradi nezadostnega števila mladincev ni bilo mogoče izvesti v celoti. Kljub temu pa je bila izvedena priprava pohoda v parku Slavija. Ob tej priložnosti je tov. Matiček-Ivan Benedik — nosilec partizanske spomenice iz leta 1941, vsem prisotnim obrazložil namen pohoda, ki je povezan s krajevnim praznikom 24. junijem in z vsem osvobodilnim gibanjem na tem območju. Tako so se pohodniki seznanili tudi z vsemi spominskimi obeležji, ki so

postavljena na terenu naše KS.

Na strelišču v športnem parku Slavija so bile formirane 3 ekipe za streljanje z zračno puško, katerega vodja je bil tovariš Viki.

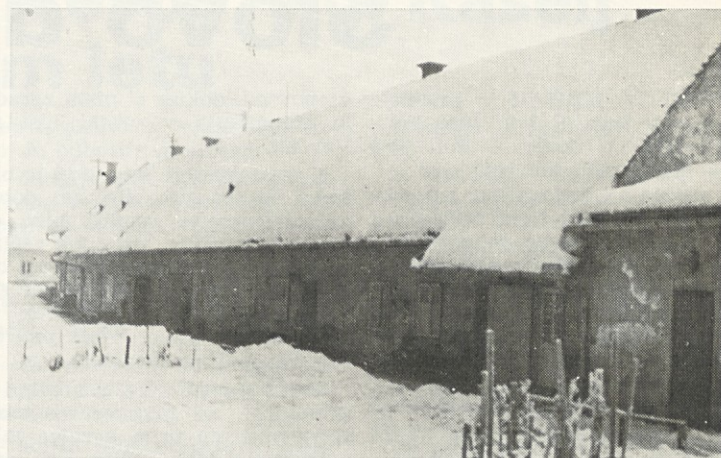
Razdeljena so bila priznanja: najboljši ekipi obeski JLA, najboljšim posameznikom strelske značke. Mladinski organizaciji Vevče pa je bilo izročeno priznanje za začetek sodelovanja v MPC, kar je gotovo spodbuda za naprej.

Prav bi bilo, da se v prizadevanja za večjo udeležbo mladine na pohodih MPC poleg organizacije ZRVS v bodoče vključijo vsi mladinski aktivisti na terenu, v posameznih podjetjih in šolski mladinski aktiv. Z večjo udeležbo in sodelovanjem mladine bo delovanje MPC lahko polno zaživel.

Franc Tomšič

Tovariš Polde Tomšič, starešina ZRVS, izroča priznaja — strelske značke — najboljšim (foto: C. Zupančič)

Trpinčeva 96

Trpinčeva 96 danes in nikoli več!

Tako lahko zapišemo za objekt na Trpinčevi, ki doživlja svoj konec, čeprav je dolga desetletja služil za bivališče našim delavcem. Res, da so bila stanovanja zelo skromna in takšna že davno ne ustrezajo več normativom stanovanjskega standarda, vendar pa je 6 naših delavcev uživalo stanovanjsko pravico cenenejšega stanovanja.

Objekt na Trpinčevi je predmet rušenja, saj se prav to področje vključuje v komunalno izgradnjo soseske Fužine. V ta namen so s strani Soseske — podjetja za urejanje stavbnih zemljišč, že stekli pogovori o ocenitvi sedanje vrednosti objektov. Po zakonu o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lasti DO Papirnice Vevče ostane kupnina v znesku 1.356.915 din, kar bi delno zadoščalo za nakup dveh stanovanjskih enot v družbeni lasti, za kateri bi imela razpolagalno pravico Papirnica Vevče. Stanovanjci Trpinčeve 96 se bodo preselili v nadomestna stanovanja v Nove Jarše. Razpolagalno pravico za omenjena nadomestna stanovanja, razen dveh, bo imela Samoupravna stanovanjska skupnost občine Moste-Polje.

O usodi Trpinčeve 96 so že razpravljali tudi delegati centralnega delavskega sveta na svoji 3. redni seji dne 3. 12. 1980 in seveda sklep o rušenju tudi potrdili.

R. J.

V decembru 1980 so se otroci na Trpinčevi 96 še brezskrbno igrali na snegu

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

Samozaščita oz. DSZ se uresničuje z zavestno, nenehno, vsestransko, premišljeno, organizirano, načrtno in usklajeno aktivnostjo vseh subjektov v organizaciji združenega dela, kajti le na ta način je možno izkoreniniti številne virov ogroženosti in škodljivosti, jih zmanjšati oziroma popolnoma odstraniti.

Pri učinkovitem uresničevanju DSZ v OZD je zelo pomembno poznati virov, nosilce, smeri, objekte, stopnje in druge dejavnike nevarnosti in ogroženosti.

Po nekaterih ocenah iz naše vsakdanje prakse naj bi bili pomembni činitelji ali viri nevarnosti in ogroženosti v TOZD naslednji, toda ne edini:

— politični sovražniki, kot so akcije zunanjih obveščevalnih služb, pripadniki ekstremne emigracije, domači sovražniki socialističnih samoupravnih odnosov;

— razbojniki — napadalci na ljudi, ubijalci in drugi za človeško nedotakljivost nevarni subjekti, bodisi, da so le-ti domači ali da prihajajo iz tujine;

— napadalci na lastnino, ki se pojavljajo kot izkoriščevalci družbenega položaja, kršilci samoupravnih pravic delovnih ljudi, kršilci zakonskih predpisov in samoupravnih dogovorov in sporazumov ter internih samoupravnih aktov, tatovi privatne ali družbene lastnine, korupcionaši, utajevalci, podkupljivci, ponare-

jevalci raznih dokumentov, tisti, ki poslujejo v svojo korist na škodo družbe oz. OZD, prevaranti potrošnikov, nevestni delavci v proizvodnji, delavci, ki namensko uničujejo proizvode, ki si privoščijo prevelike reprezentance, sklepajo škodljive pogodbe, nelojalno konkurirajo v domovini ali v inozemstvu, izdajalci poslovnih tajnosti, sodelavci s kriminalci, delavci, ki se izogibajo delu, slabi organizatorji dela in podobno. Nadalje tisti, ki se izogibajo ukrepanju proti kriminalcem, ki kaznovane ljudi postavljajo na odgovorna delovna mesta, ki sprejemajo v delovna razmerja ljudi — delavce, ki so v rodbinski zvezi s kriminalci, kršilci zakona, narodnimi izdajalci, političnimi emigranti in podobno;

— naravne nesreče in ujme (potresi, poplave, požari);

— neorganiziranost družbe (prometne nesreče, nesreče pri delu, izostanki z dela, alkoholizem, narkomanija itd.).

Velja tudi poudariti, da problem virov ogroženosti v naši državi še vedno ni dostojno ocenjen in preštudirano, da se bo morala naša družba, posebno pa znanstveniki in strokovni izobraženci, v mnogo večji meri posvetiti temu problemu kot doslej.

(Se nadaljuje)

Franc Sotlar

Slovo dolgoletnih delavk

ANGELCA MRHAR je pričela z delom v tovarni leta 1945 kot osemnajstletno dekle. Polnih 35 let je bila zvesta tovarni, kjer je bila srečna in zadovoljna, saj so delali tu še njeni trije bratje in starejša sestra in se je počutila kot doma. »Opravljala sem naloge prebiralk-števke, od leta 1968 dalje pa dela tehtarice. »Zaupala nam je, da je redno vsako jutro pred odhodom na delo zajtrkovala belo kavo z nadrobljenim kruhom; tak zajtrk ima najraje.

Doma je bila najmlajša in njena prva plača je bila silno dobrodošla. Prometno sredstvo, ki ga je Angelca uporabljala za prihod na delo, je bilo kolo. Z njim se je vsak dan pripeljala iz Podmolnjaka na Vevče in nazaj. Ko se je poročila z Ivanom, sta stanovala

vsepovsod, dokler si nista zgradila stanovanja v vrstni hiši na Vevčah.

V času gradnje leta 1958 je bilo treba napeti vse sile, saj dobro vemo, kako je graditi hišo ob majhnih otrocih. Trenutek vselitve v novo stanovanje v vrstni hiši na Vevčah leta 1960 je bil gotovo najbolj vesel dogodek za Angelcino družino. Tudi pot do tovarne se ji je skrajšala.

Ko se danes ozira z mislimi v preteklost, se nikakor ne more sprijazniti, da urna kazalca tako neobgledno hitro odmerjata čas. Vendar je Angelca z vsem, kar je z marljivim delom dosegla, kar zadovoljna. »Nikdar nisem hrepenela po nečem nedosegljivim, vedno sem cenila skromnost in poštenost, saj tako sem bila od

malih nog tudi vzgojena.«

»Včasih je bilo treba za šivalni stroj odšteti celih deset plač, danes je to drugače,« razmišlja tovarišica Angelca.

In ne mislite, da sedaj Angelca ne bo imela kaj početi; dela bo dovolj v hiši in na vrtu, preostali čas pa bo izkoristila za krajše sprehode v naravo in za drugo.

Slovo od dolgoletnih sodelavcev ni lahko in tudi tovarišico Angelco so ganili stiski rok. Stenska ura — darilo sodelavk, jo bo vedno znova spominjala na prijeten čas, preživet z njimi.

Ciril Zupančič

Moto ANICE ANDRIČ je, da, če človek rad dela, mu ni nikoli

dolgčas. Tako njej ne bo dolgčas tudi sedaj, ko se je po dolgoletnem delu zasluženo upokojila.

Rodila se je v Dobrunjah, z delom v tovarni pa je pričela kot 15-letno dekle, decembra 1945, takrat kot Angelca Mrharjeva;

Angelca Mrhar

Anica Andrič

Savka Kršmanec

skupaj sta prestopili prag tovarne. To je bil dogodek, ki ga ne bosta nikoli pozabili.

»Sprejeta sem bila v oddelek ročne dodelave, torej v papirno dvorano. Najprej sem pospravljala izmetni papir, nato sem bila kmalu premeščena na delovno mesto števka-prebiralka. V papirni dvorani sem delala vse do polnega zagona premaznega stroja; v oddelku premaza sem ostala vse do upokojitve. «Tovarištvo med sodelavkami je bilo po njenem mnenju bolj izrazito v papirni dvorani, kot na premazu.

»Med mojim delom v tovarni se je marsikaj spremenilo na boljše, vendar moram reči, da se teža in fizični napor nista prav nič spremenila. Začela in končala sem z enakim delom, čeprav bi mi zadnja leta lažje delo bolj ustrezalo; celih petintrideset let sem pustila v tovarni!« pravi tovarišica Anica.

»Norme, ja, ta način zajemanja kriterijev ocenjevanja dela ni dovolj pravično formuliran. Tudi skupinske norme velikokrat niso

čisto realne. Morali bi v večji meri upoštevati človeški faktor, predvsem pri takšnih delih, kot je ročno štetje in prebiranje,« meni.

Tovarišica Anica je imela zadnje čase slab občutek, da nekateri gledajo delavke v neposredni proizvodnji malo postrani, a to je bil gotovo samo slab občutek, saj v resnici temu ni tako. Njeno dolgoletno marljivo delo je vtakano v mrežo delovnih procesov, na katerih gradimo naprej.

V času zasluženega pokoja tovarišice Anice ne bo dolgčas, saj se dela, če ga vidiš, nikoli ne zmanjka. Čas pa ji bodo krajšali mali kričarji — njeni vnučki.

C. Z.

SLAVKA KRŠMANEC se je rodila v vasi Javor. V vevški papirnici se je zaposlila aprila 1947. S kratko — dvoletno prekinitvijo — je bila vseskozi zaposlena v tovarni na delovnih nalogah prebiralk-števke. Prvega vstopa v tovarno ne bo nikoli pozabila, pravi, saj je bilo to obdobje v komaj osvobojeni deželi. To je poudarila predvsem zato, ker včasih ni bilo lahko dobiti dela, domači kruh pa je bil veliko bolj cenjen, kot pa je to slučaj danes. »Trpeli smo pomanjkanje in biti si moral kar priden, če si hotel ohraniti delovno mesto. Zato delavke v papirni dvorani nismo nikdar odklanjale del; za vsako delo smo morale poprijeti pa čeprav smo mu bile včasih kar težko kos,« pripoveduje Slavka.

Redkokdaj so se v miru usedle in pomalicali. Danes je to čisto drugače. Takrat tudi podaljšano delo ni bilo plačano, pač pa je bilo udarniško za potrebe in za razvoj naše dežele.

Ko se je tov. Slavka pozneje poročila, sta si z možem zgradila hišo iz gospodarskega poslopja. Šele pozneje s skrbnim varčevanjem sta si ustvarila primeren dom zase in za njuna dva sinova, zaradi katerih tudi je Slavka prekinila delo v tovarni za dve leti. Pri tem pa ne pozabi povedati, da je njen mož zato krepko prijel za delo, ne glede na dolžino delovnega časa.

Slavka pravi, da ji v pokoju ne bo dolgčas, saj je vedno dosti dela v gospodinjstvu in na vrtu, poleg tega pa ji prinesejo v varstvo tudi vnučke. Vse to opravlja z velikim veseljem. »Zakaj pa ne, saj sem bila že od majhnega vajena delati prav vse,« pravi.

Nič koliko življenjske sile in radosti je še v Slavki, zato ni skrbi, da v času zasluženega počitka ne bi našla časa za vse, kar jo veseli.

C. Z.

Vsem trem upokojenkam se zahvaljujemo za njihov dolgoletni delovni prispevek in jim želimo zdravja in sreče v domačem krogu.

Uredništvo

*Lebdim nekje v zraku;
nad mestnimi strehami
in granitnimi cestami,
nad črnimi dimniki
in umazanim zrakom lebdim.*

*Vpredena sem v mreže
sodobnega sveta.
Izotati se hočem,
a še bolj se zapredem.
Hočem na svetel dan,
v bistvu pa padam še globje
v temno brezno.
Odmikam se od ljudi.
Tudi od tebe.
Samo tvoja nežna roka bi
ujela me.
Samo tvoja sila bi otela me...*

Manca

Ob 8. marcu

Zaradi bližajočega se dneva žena, 8. marca, bi radi tudi v našem glasilu namenili nekaj prostora vsem ženam, ki poleg opravljanja službene dolžnosti vzgajajo še mladi rod, tako da je njihov prispevek v družbi zelo velik. Nepravilno je seveda, da se jih spominimo le enkrat letno s šopkom cvetja ali kakim bogatejšim darilom; tega se moramo zavedati vseskozi in še več; to jim moramo dati čutiti vsak dan tako, da jih razbremenimo pri delu, da jim pomagamo. Takšna opomba ne leti le na moški spol, ampak tudi na mladi rod, na fante in dekleta, na njihove otroke.

Mesto in vloga žene vzporedno z družbenim razvojem raste in se krepi, čeprav nemalokrat in nemalokje s precejšnjimi prizadevanji, kajti težko je hitro, revolucionarno, naenkrat prebroditi skozi stoletja zgrajene ovire, kot so v ljudeh vkoreninjene predstave žene, lik tradicionalne, do skrajnosti požrtvovalne in v literaturi toliko opevane matere. Težko je brez sočutja brati Cankarjevo povest Na klancu, ki je najlepša podoba njegove matere, prave mučenice, saj je vse družinsko breme prenašala le na svojih ramenih in to v specifičnih pogojih družbenih razmer (beda, revščina, velike družbeno-ekonomske spremembe). To je slovenska pietà.

Od takšnih socialno-družbenih razmer in skrajno podrejene vloge žene pri nas je minilo nekaj

desetletij, v zadnjih letih pa smo priča borbi za doseg enakopravnosti žensk z moškimi v polnem pomenu besede, enakosti in enakega obravnavanja na vseh področjih, borbi osvobajanja žensk, ki ji pravimo **ženska emancipacija**. Osnova za razvoj tega gibanja je seveda ekonomska samostojnost žensk, njihova zaposlenost, tako da niso več samo gospodinje, skrbeče le za obstoj človeštva, ampak se uspešno udeležujejo tudi na področjih, ki so bila doslej rezervirana le za moške.

Ženska emancipacija naj se

razvija v smeri borbe za to, da **spol ne bo igral več tako pomembne vloge pri določanju osebnosti, dela in življenjske možnosti**; naj bodo torej ženskam enako kot moškim na stežaj odprta vrata v svet umetniškega ustvarjanja, gospodarske aktivnosti, politike itd.

Počasi, toda gotovo se naše okostenele, v podzvesti zakoreninjene predstave o ženskah in njihovih pravicah, menjajo.

Naj bo to iniciativa za globlje razmišljanje in tudi ukrepanje v zvezi s to temo.

Manca

Dragi Karolini v slovo

Kruta in zahrbtna usoda Te je neusmiljeno iztrgala iz naših vrst, v katerih smo delali skupaj vrsto let. Tragično novico o Tvoji nenadni smrti smo izvedeli ravno tedaj, ko je v nas vseh še vrelo praznično vzdušje radosti in načrtov za novo leto.

Žal se tvoja življenjska pot ni podaljšala v leto 1981.

Ni nam treba posebej poudarjati Tvojega marljivega in plodnega dela, ki si ga opravljala z veseljem, polna življenjske energije, v korist vseh nas, delavcev kolektiva papirnice in v korist širše družbene skupnosti. V času težkih gospodarskih preizkušenj bo tvoja delovna roka nenadomestljiva izguba.

Leta 1955 si stopila v naš kolektiv in ves čas tesno živela z nami, vedno si bila pripravljena pristopiti na pomoč svojim sodelavkam v papirni dvorani.

Tvoje človeške vrline, vestno in pošteno delo, smo sodelavke visoko cenile in spoštovali. Tvoj pogled na svet je bil vedno napreden in bistri in rada si živela. Velik delež v našem združenem delu je tudi tvoje delo. Marljivo delo potrjuje tudi to, da sta si z možem Adolfom s skrbno privarčevanim denarjem uredila prijeten dom na Vevčah. Poleg velikih obveznosti, ki sta jih imela do svojih dveh otrok, sta si zgradila tudi skromno kočico na vinogradniškem pobočju Dolenjske. Vsako leto sta se skupaj veselila pomladi, prvih popkov in dela. Ničkolikokrat sta se od tam vračala domov proti Ljubljani in na Vevče, kjer sta domovala vrsto let. Kar ne moremo verjeti, da je bil tisti sobotni dopoldan tako krut, da se je med vama in med nami za stalno pretrgala vez življenja, da je cesta prav tebe določila za novo žrtev.

Tvoje sodelavke in sodelavci ne bomo v stanju zapolniti praznine, ki jo je povzročila prerana smrt v komaj dvainpetdesetem letu življenja.

Z nemo žalostjo v srcih sočustvujemo s Tvojo družino in sorodniki.

Naj Ti bo lahka domača zemlja!

C. Z.

Analiza delovanja KS Vevče - Zg. Kašelj v prejšnjem letu

Na zadnji seji sveta KS Vevče-Zg. Kašelj, ki je bila 23. decembra 1980 v prostorih KS, se je zbralo skupno 17 članov sveta, predsednikov komisij in odborov pri svetu KS in predsednik skupščine KS Vevče-Zg. Kašelj.

Sejo sveta KS je vodil predsednik tov. Lado Kocjančič. Pri pregledu sklepov 22. seje sveta KS smo ugotovili, da so bili vsi sklepi realizirani, razen sklepa o taxi postaji na Vevčah in zapisnik se je bil soglasno potrjen.

V nadaljevanju smo obravnavali in reševali pritožbe in vloge krajanov, vprašanja komunalne narave, samoupravne sporazume Kmetijske zemljiške skupnosti in SS o temeljih plana skupnosti za pospeševanje kmetijstva Ljubljana-Moste-Polje za obdobje 1981 do 1985, katerega je obrazložil predsednik sveta KS. Svet KS se je s predlogi strinjal in za podpisnika obeh SS pooblastil člana sveta KS tov. Jožeta Avsca iz Zg. Kašlja.

Svet KS je obravnaval vprašanja zaposlitve organizatorja športne rekreacije v KS in sprejel sklep, da se organizatorju športne rekreacije izda odločba za sprejem v delovno razmerje in točkuje po pravilniku o zaposlovanju upravnih delavcev v KS.

Svet KS je imenoval delegata v DS ZD Ljubljana, TOZD Moste Polje, tov. Milko Samsa, Klempova 158.

Krajšo oceno dela in aktivnosti sveta KS, komisij in odborov pri svetu KS v 1980. letu sta podala predsednik sveta KS tov. Lado Kocjančič in predsednik skupščine KS tov. Drago Černe.

Pohvalila sta delo članov sveta KS, komisij in odborov tako glede udeležbe na sejah kot glede vsebinskih prispevkov članov pri

reševanju tekoče problematike v KS. Posebno sta izpostavila prizadevanja odbora za komunalno ureditev KS, komisije za kulturo, komisije za telesno kulturo, komisije za pripravo predloga poimenovanja ulic, cest in poti v KS. Pri tem sta poudarila zgledno delovanje vseh članov komisij, odborov in sveta KS pri sestavi osnutkov planov razvoja KS za obdobje 1981—1985.

V nadaljevanju razprave je sodelovala večina prisotnih na seji.

Na podlagi daljše razprave smo sklenili, da bi kazalo v letu 1981

usmeriti aktivnost sveta KS, komisij in odborov predvsem v:

— nadaljevanje že začete komunalne ureditve nekaterih cest in poti na območju Zg. Kašlja in Vevč;

— nadaljevanje že začelih akcij za pridobitev telefonskih priključkov v KS;

— vključevanje novo priseljenskih krajanov v delo krajevne samouprave;

— boljše informiranje o dogajanjih v KS;

— vključevanje večjega števila kmetijskih proizvajalcev KS za

reševanje kmetijskih vprašanj KS;

— dokončno usposobitev igrišča za otroke in odrasle na lokaciji ŠP Vevče;

— nadaljevanje zglednega sodelovanja med KS in Papirnico Vevče pri reševanju problematike komunalne narave, organiziranju proslav in drugo v okviru KS.

To je le nekaj krajših zabeležk iz obširne razprave na 23. seji sveta KS Vevče-Zg. Kašelj.

O delovanju KS v letošnjem letu pa vas bomo sprotno obveščali.

JOM

Filmska projekcija »Oklepnice Potemkin«

V Kulturnem domu Vevče smo si po mnogih letih, če izvzamemo risane filme ob Novem letu, lahko ogledali filmsko predstavo, ki jo je organizirala Kulturna komisija ZSMS. Šlo je za predstavitev enega izmed del filmske avantgarde — Oklepnic Potemkin avtorja Eisensteina.

Nastanek filma sodi v leto 1925, t. j. v čas prebujanja zavesti delavskega razreda in revolucionarnih gibanj v svetovnem merilu, uperjenih v izpodkopavanje temeljev preživelega družbenogospodarskega sistema kapitalizma; če pa gledamo na njegov nastanek z vidika filmske zgodovine, je bil to čas nemega filma.

Film prikazuje specifične pogoje, v katerih se je porodila in razrasla **sovjetska revolucija**, katere plod je bila **prva socialistična država na svetu**, ki se je tudi obdržala.

Navidez gre za kroniko zgodovinskih dogajanj, vendar deluje kot drama, saj je njen avtor vnesel vanjo svet kakršen je bil vtisnjen v njegovi osebni predstavi. Gre torej za **dovršeno kombinacijo realnega življenjskega dogajanja in subjektivnega dojetja in sprejemanja porajajočega se novega časa**.

Vsebinska oznaka filma: Upor mornarjev na ladji Potemkin zaradi skrajno slabih gmotnih razmer, predvsem oskrbe s higien-sko neprimerno hrano. Kapitalistična oblast na ladji, personificirana v oficirskem osebju, nima moči, da bi ga zatrla, tako da nastane prva ljudska oblast na ladji, tj. **oblast mornarjev**. Pri izkrcanju v Odesi jih čaka težka naloga: boriti se s številčno precej močnejšo kapitalistično vojsko in policijo. **Mornarji se v tem boju povežejo z odeskimi**

proletarci in le s skupnimi močmi uspejo izboriti zmago.

Poslanstvo filma je precej širše, simbolično izraženo v viziji lepše prihodnosti delavstva, zato je bil film verjetno slabo razumljiv vsem tistim otrokom, ki so si predvajanje ogledali in med občinstvom so ti bili na žalost v večini.

Kulturna komisija ZSMS si je film izposodila od Delavske univerze, pri kateri izbor ni ravno pester, saj imajo na razpolago le še dva filma — Vesno in Idealista. Tako se bo treba obrniti na zagrebško podjetje za izposojanje filmov, kjer je, sodeč po pisani besedi, več možnosti za izbor.

Vsekakor pa bo za naslednjo projekcijo potrebno **več volje in interesa** ne s strani organizatorjev, pač pa s strani obiskovalcev — krajanov.

Manca

Malo domačih obrazov na projekciji izrednih diapozitivov

Pa nikar ne recite, da je vevški kulturni dom v mesecu decembru vsako leto rezerviran le za praznovanje dneva JLA in za najmlajše, ki si v njem lahko ogledajo otroške igrice, risanke in se poveselijo ob obisku dedka Mraza.

Da to ni res, so nam dokazali člani FOTO KINO KLUBA VEVCHE, ki so 12. decembra 1980 organizirali **projekcijo diapozitivov**, prvo takšne vrste na Vevčah. Klub je bil ustanovljen konec leta 1977 in šteje že precejšnje število članov, ki se radi odpravijo v naše okolje in v fotografski aparat ujamejo zelo zanimive, nemalokrat prav presenetljive utrinke življenja, ki pogosto beži mimo nas kot lahen veter brez globljih vtisov; prav fotografija pa je eden od načinov, kako lahko prekinemo njegov tok, njegovo dinamiko, ga ujamemo, oblikujemo v sliko, v prikaz ali stanje, ki bo ostalo nespremenjeno in vedno na razpolago za ogled.

Člani kluba so dokazali, da njihov konjiček ni le nizanje, beleženje zanimivih naravnih pejsažov, temveč so se pokazali tudi kot ljudje, ki jim pri tem delu ali hobiju ne manjka ustvarjalnosti, saj so pravi mojstri v eksperimentalnem fotografiranju. Pa o tem kasneje.

Foto kino klub šteje 20 članov, od tega 8 aktivnih, ki svoje fotografije pošiljajo na razstave; ob omenjenem večeru diazov pa so se predstavili člani, doma pretežno iz Vevč in okolice, kot so: **Alenka Videgar, Drago Bole, Marjan Penca, Tomaž Zalaznik in Tone Kolenc**.

Od 250 predvajanih diazov je bilo tako mnogo takšnih, ki so nastali v našem bližnjem okolju, saj nam slikovitost in raznovrstnost naravnega okolja res ne manjka. Tako so se nizali utrinjki bližnjih gozdov, travnikov, po-

sejanih z redkim drevjem in poljskimi kolovozi, pšeničnih in koruznih polj, sveže zoranih njiv, slovenskih domačij in kmečkih vasi s cerkvijo, najpogostejši motiv pa je bila slovenska etnična posebnost — KOZOLEC: — kozolec na strmih travniškem pobočju, v visokogorskem svetu z dolino, zavito v meglo, — veriga kozolcev na ravnem polju ob komaj zoranih brazdah, — kozolci na travniku, dremajoči v zimski noči, kozolci, kozolci...

S številnih diapozitivov pa je dihala slovenska zemlja, simbol fertilnosti, bogastva in narodnega blagostanja. Bili so diazi, prikazujoči naše njive s ptičje perspektive, do takšnih, ki so slikali zemljo prav od blizu, v posamezne brazde. Videli smo njive v zahajajočem soncu, počivajoče njive pod zimsko odejo, poplavljenе njive Planinskega polja na Notranjskem in celo naše vrtničkarje, ki s svojimi krampami kolibami, razmetanimi tjavdan, niso ravno v ponos okoličnim ljubljanskim Zal.

Pri člani kluba je zelo priljubljena **zimska idilika**. Vabi nas v svojo nedotakljivost nepokvarjenost, čisto lepoto in belino, saj je pravo nasprotje že precej načetega, onesnaženega, urbaniziranega človeškega okolja, hkrati pa nas opozarja, da je zadnji čas za učinkovit poseg oziroma boj za ohranitev prirodnega bogastva. Višek tega kontrasta je bil diaz s prikazom cvetočega pomladnega travnika, v ozadju katerega so se bohotile betonske stolpnice; videli smo zasnežen smrekov gozd, zasnežen travnik, kjer so bila redka drevesa olepšana z ivjem, večerna tišina se je kitila nad debelo plastjo snega, lesketajočega se v kristalnih zrnih itd. itd.

Za laičnega obiskovalca so bili zelo zanimivi **eksperimentalni diapozitivi**. Sem sodijo poskusi fotografiranja človeka v gibanju (hoja ženske z rdečim dežnikom, sprehod v dežju, vožnja s kolesom, pometanje listja v parku, veslanje, wind surfing, konjski dir, tekmovalanje z dirkalnimi avtomobili ipd.) in kombinirani diaz, tj. SENDVIČ, ki je lahko sestavljen tako, da sta 2 infra filma prekrita, lahko obrnjena, lahko polovico diaza tvori naravni prizor, polovico pa eksperiment ipd. — prikaz cerkve v hribovitem okolju, v ozadju je vidna še njena, nekoliko zabrisana podoba; ali tablica za postajališče mestnega avtobusa ter njen »premik«, tako da sta dve skupaj; ali zgornji del diaza, prikazuje vas v zimi, spodnji del pa nebo (»narobe svet«).

S temi diazi se lahko doseže zanimive svetlobne efekte, prava paša za oči; večina diazov je bila namreč posneta na infra film, ki je občutljiv na toploto, zato se z njim lahko čudovito posnamejo stvari toplih barv, kot so: sveže zorana zemlja, gozd, oblečen v tople jesenske barve, vrhovi zasneženih planin, ki se bohotijo v rdečem, večernem sončnem sijju, vrhovi dreves, ki jih božajo še poslednji sončni prameni, rdeče osvetljeni papirniški dimnik v zgodnjih večernih urah, rdeči koši za smeti, rdeči kioski itd.

S svetlobnimi efekti se lahko travnik z redkimi drevesi spremeni v močno modro zeleno in purpurno barvo, drevesa kipe v nebo, katerega temni oblaki so prav zastrašujoči, kot da bodo vsak hip stresli zemljo in nebo; zanimiv je prizor rdečih brez na svetlo rdečem travniku, ki deluje impresivno, ali poudarjanje kontrasta: svetlo drevo — temno okolje in obratno.

Bilo je nekaj diazov, ki so nas opozarjali tudi na pomanjkljivosti našega civiliziranega okolja, zgovorno kazali na naše zanemarjanje in pozabljanje obnove ali likvidacije razpadajočih hiš z razbitimi okni, gnilih stopeniščem...

Približno 20 diazov je presešlo meje naše domovine in zajelo zanimivosti drugih dežel — vasi na Bližnjem in Srednjem Vzhodu, nizozemska naseleja s poudarkom na enoličnosti gradnje objektov, mesta amsterdam-skega tipa itd.

Obisk te projekcije je bil skromen, kar ni pohvalno ne le za tiste, ki so bili vabljani nanjo posebej s pismenim obvestilom, ampak tudi ne za vse Vevčane, kajti med udeleženci je bilo malo domačih obrazov.

Naj poleg pohvalne besede organizatorjem tega večera še namignem na aktualnost prikazanih diazov, ki s slikanjem naravnih lepote naše dežele kažejo na široke možnosti, ki se nam odpirajo v smislu pospeševanja turističnega prometa in pritegovanja tujih gostov; s posnetki rodovitne zemlje pa (seveda ne hote) opozarjajo na velike potencialne za razvoj našega kmetijstva, ki mu v srednjeročnem obdobju dajemo mesto posebne pozornosti, pospeševanja te gospodarske dejavnosti.

V končni inštanci pa povečan obisk tujih turistov in porast izvoza kmetijskih predmetov pomenita razbremenitev deviznoplaične bilance, **pomenita večjo sposobnost našega gospodarstva ustvarjati devize, saj nas trenutna gospodarska situacija sili k razmišljanju (in ukrepanju) o tem na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti**.

Manca

Spominek

Dr. Marija Avčina »Spominek« je doživel že več ponatisov v raznih revijah. Tudi mi ga objavljamo kot prispevek k razmišljanju o drobnih in pomembnih stvareh v negi bolnega otroka.

NINICA

Tudi meni bi se zdel čuden takle naslov pri spisu, ki ga je sestavil zdravnik. Morda je tako ime punčki, ki bomo govorili o njej, morda pa dekletu ali celo mladi ženi, če si kdaj držal njeno glavo med dlani in jo s tem imenom nežno poimenoval? Morda pa pride beseda od »ninati«, kakor včasih pravijo otroci namesto spati, ali pa »ni-ni«, kadar rečejo najmlajši, če se igrajo skrivalnice ali če se z očki zarinejo pod blazino in mislijo, da jih ne vidimo.

Dolgo sem nosil tole svojo ninico v duši. Mislil sem nanjo in razmišljal o njej med delom in ko sem se po delu odpočival. Po gozdovih in po gorah je bila z menoj in po cestah. Zdaj sem jo premislil, zdaj sem jo doumel

nujemo »ninico«. Ker so pa otroci, ki ninico imajo, večkrat plašni, bolehní, pa tudi živčni in po navadi tudi toliko ljubljani, da so razvajeni — laže zaspijo, če si pokrijejo svoje zbegane, plašne, motne, vročične in na pol zaspane očke. Zato ninice kar ne morejo pogrešati, preden zaspijo in se moramo ukloniti njihovi želji in jim ninico prepustiti, če hočemo, da bi se dva, tri ali več noči ukvarjali z njihovo bolestanjo, trmo, jokom ali pravo živčno nespečnostjo.

Kaj vse sem že videl kot ninico! Kosmatega medvedka, ki je bil težji kakor otročiček sam, takega lepega in dragega, ki ima srebrn gumb v ušesu, pa tudi drugačnega medvedka — crkoviño, ki ga je obdeloval že številni otroški zarod in je od njegove, nekoč ponosne, z žaganjem

ninca počivala do popoldne in kako je bila potrebna zopet na večer.

Spominjam se prav živo tudi drugih otrok, ki so šli isto zlo pot, kakor ta moj fantek, ko so jim starši prinesli ninice, naj jih jim damo, če imamo le kaj duše, češ da brez njih ne zaspijo, še zdravi ne, kaj šele, če so tako hudo bolni. Pa kaj bi — higiena uči, da so v bolnišnici prepovedane vse gladke in kosmate, pisane in obledene ninice. Stran torej z njimi, medicina jih ne prizna!

Pa smo le gledali in opazovali in videli, da je ninica včasih več kot zdravilo in otrokov mirni spanec več kot naše znanje in vsa zdravila. In tudi to smo opazili, če ni imel srca zdravnik, ga je imela sestra. In marsikdo od naših otrok je naskrivoma ozdravel, pa tudi umrl in šel na poslednjo pot s svojo ninico. Če nismo dovolili, da bi otročiček s svojo ninico zaspal, tudi za vedno, smo videli, da so jo starši včasih nesli tja, kjer zadnjikrat vidijo svojega najdražjega. Tudi smo videli, da se tisti, resni mož, ki jim jo da poslednjič h glavi, prav nič ne brani to storiti.

Najin fantek je umiral kot prvi junak. Ko sem mu v zadnjem brezupu zabodel iglo v srčno stran, da bi mu pomagal, je v strašni bolečini tiho zaprosil: »Očka — prosim — ne — več.«

Zla usoda tega otroka je grmadila presenečenja kot v sanjah, kjer se godi groza v kratkih hipih, pa se ti zdi, da traja leta, grmadila je spoznanja o ljudeh, ki so v nemoči stali nemi in glasni ter pričali, kako smo včasih do prirode še brez moči.

Ko je njegova lučka komaj še tlela, je prav tiho zašepetal: »Očka — prosim — ni-ni-co.«

Pretrudna glavica se je nagnila kakor v spanju. Še tisti drobni odsvit svetlobe se je iz očk umaknil grozni motnosti. Lesk laskov je še zbledel in izginil. Spogledali so se in me prijeli pod roko. Odvrnili so me od otroka. Le toliko sem zmoget proti njim, da sem fantku poljubil nogico in se mu zahvalil za dve zimi, za dve spomladi, tretja ga je vzela — nežni, prezgodnji, preveč neboljeni cvetek.

Stemnilo se mi je.

Ko sem se se zavedal, sva poiskala njegovo ninico, ki sva jo

zaradi stroge otrokove vzgoje zaprla v starinsko skrinjo. Nesel sem jo hitro, kar sem mogel, tjakaj, kjer sem fantka poslednjič videl in dolgi, resni mož mu jo je dal čez izmučeni obrazek. Iz popolne gluhotе trenutkov premisleka po vsem tem, kar sem zapisal v tej noči, me je vzdramila nočna sestra, ki je prišla tiho, obzirno, skoraj plaho kot nočni metulj. Pripeljali so prav hudo bolnega fantka. Ponoči sestre ne govore mnogo. Morda pa bo le vprašala, če sme pustiti rutico, zajčji repek ali medvedka, da bo imel to svojo ninico pri sebi v hudi bolezni. Morda mi bo kar brala odgovor v očeh, kakor to znajo ljudje, ki jih družijo isto težko delo. Morda pa bo storila kar po svoje in bo ninico proti jutru skrila, da bo predpisom in strogosti vede zadoščeno, da pa bo fantek okrepčujoče zaspal in bo njeno srce lahko in moje morda lažje.

Malo dobrote človeka do človeka je vredno več kot silna ljubezen do človeštva.

Richard Delen

in naj napišem o njej, kar mi leži na duši in naj povem, kaj pomeni. Saj je ena izmed tistih zdravnikovih noči, ki jih drugi ljudje nikdar ne bodo doživeli in jih ne poznajo, ena izmed tistih bogatih noči, ko sto komaj zaživelih in neboljenih življenj trepet, kakor če gledaš sto drobnih lučk v daljavi in ugiblješ, kdaj bo najdrobnejša ugasnila in katera bo gorela še drugi večer. Le nekaj ljudi, tistih ljudi v belem, s svojo posebno življenjsko usodo, čuva nad njimi in prislukuje pojemajočim utripom njihovih izmučenih srčec, jim streže, jih skrbno odeva in neguje v njihovih najbolj odločilnih in usodnih trenutkih. Saj lahko napišem malo bolj kot človek, ne samo kot zdravnik, saj se je drevo pred oknom tudi že upokojilo in mu jesenski veter ne jemlje več listja in ne ziblje več vrha in ne golih vej, ker ne more omajati trdnega stebila. Saj se hrib za drevesom tako čudno leskeče v mesečini, da se tudi v utrujeni duši še najde publiksk poezije. Čisto tiho je že okrog naše stare bolnišnice, saj so se od omame noči opojni mladi ljudje že pospremili domov. In tudi v hiši je vse tiho, še nočne sestre ni slišati, ko že tako prihaja in odhaja tiho kot večča.

Zdaj je torej čas, da se ne bojim zapisati o svoji ninici tako, kakor bi želel, da bi jo vsak doumel in po njej spoznal in doživel vso lepoto in plemenito veličino otroškega sveta. Le bojim se, da mi ni beseda zato preokorna in izraz prešibak, da bi vse to v resnici zmoget.

Mislím, da so si napravili otroci v svojem čebljanju ta svojstveni poimenek iz besedic »ni-ni«, s čimer hočejo reči, da se skrivajo, tako nekako kakor noj, in mislijo, da jih ni, da jih mi ne vidimo, če si le pokrijejo očke in nas oni sami ne vidijo. S čimer si pokrivajo očke, to ime-

polnjene maščobne grbe in oblega trebuha ostala prazna malha. Videl sem zamorca, avto, košček zajčjega krzna, mamino ovratno ruto, očetov klobuk, časopis in še druge stvari, ki so otrokom bile za ninico.

Moj fantek pa je imel majhno, mehko blazinico iz zelenega blaga, preoblečeno v prosojno, belo, nežno tkanino. Ker smo ga hoteli strogo vzgojiti, smo ga odvajali od te njegove najdražje ninice z besedo, namigom, trdo roko in tudi z zlo kretinjo. Spominjal se ga bom vedno, kako je pokukal izpod te svoje na pol igračke, na pol blazinice, preden je zaspal in zjutraj, ko se je že po drugem spančku ves spočit in vesel in zdrav zbudil in kako je

Srečanja ob dnevu JLA

V počastitev 22. decembra — DNEVA JLA — je bilo na Vevčah 19. decembra tovariško srečanje članov ZZB NOV Vevče, ZVVI Vevče-Zg. Kašelj in KO ZRVS Vevče-Zg. Kašelj. Tovaariškega srečanja se je udeležilo preko 100 članov vseh treh organizacij.

Govornik na srečanju je bil generalmajor JLA Franc Sotlar-Pavijan. V krajšem nagovoru je orisal dogodek izpred 39 let, ko so pričeli jugoslovanski narodi neizprosni boj za osvoboditev narodov in narodnosti izpod fašističnih zavojevalcev. Pri tem je med drugim poudaril neprecenljive zasluge, ki jih je imel tov. Tito pri organizaciji najširših ljudski množic za oborožen boj, nastanek prvih čet, partizanskih odredov, proletarskih brigad, korpusov in divizij, ki so ob zaključnih operacijah za osvoboditev naše domovine prerasle v JLA. Nedvomno pa je bil največji prispevek, kot je dejal govornik, tov. Tita kot vrhovnega komandanta

oboroženih sil v povojnem oblikovanju in krepitvi JLA in pri izdelavi koncepta SLO oziroma podružbljanju obrambe v naši domovini... V nadaljevanju srečanja pa so bila izročena občinska priznanja članom KO ZRVS Vevče-Zg. Kašelj nekaterim prizadevnim članom, ki so se s požrtvovalnim delovanjem izkazali pri vojaškem in strokovnem izpopolnjevanju in akcijah, ki jih je organizirala KO ZRVS v 1980. letu.

Priznanja je v imenu Občinskega odbora ZRVS Ljubljana Moste-Polje izročil tov. Stipe Delo in to trem mlajšim oficirjem:

- tov. JANEZU DIMNIKU
- tov. RADOTU ALIČU
- tov. RIHARDU MURANO-VIČU

Zaključni del srečanja je potekal v pristrnem tovariškem razgovoru in izmenjavi mnenj in izkušenj.

JOM

Prešernova družba nas s svojim poslanstvom razveseljuje, uči, vzgaja in utrjuje naše socialistične temelje

Za Papirnico Vevče sem vrsto let opravljal delo poverjenika Prešernove družbe. To delo sem opravljal z veseljem, saj sem imel ob tem priložnost spoznavati ljudi in njihovo zanimanje za kulturne stvaritve, zlasti za knjige, pisane z lepimi slovenskimi besedami, naj si bodo knjige domačih ali pa prevodi priznanih tujih pisateljev.

Zdaj, ko predajam delo poverjenika tovarišu Janezu Jerebiču, naj izkoristim priložnost, da se na tem mestu zahvalim za sodelovanje in zaupanje vsem dosedanjim naročnikom redne zbirke Prešernove družbe, zbirke romanov LJUDSKA KNJIGA, mesečne revije Obzornik in drugih publikacij, ki jih izdaja Prešernova družba. Obenem si želim in priporočam tudi ostalim, da zaupate naročila za vse izdaje Prešernove družbe novemu poverjeniku tovarišu Janezu Jerebiču. Pri njem boste dobili prospekte in vsa potrebna pojasnila pri naročanju knjižnih zbirk in drugih izdaj.

Ze med vojno je bila naloga Osvobodilne fronte slovenskega naroda tudi skrb za kulturo. Slovenci smo se prav po zaslugi naših pisateljev, zavednih sinov svojega ljudstva, obdržali kot sa-

mostojen, svobodoljubljen narod. Tako je poleg drugih dejanj, namenjenih spodbuditi plodnega razmaha slovenske kulture v svobodi, Izvršni odbor Osvobodilne fronte na svojem sestanku 27. januarja 1953 sklenil, da ustanovi Prešernovo družbo, ki naj bi nadaljevala izobražujoče tradicije naprednih predvojnih knjižnih društev in po svojih kulturno zavednih zaupnikih prinašala v domove slovenskih delovnih ljudi najboljša literarna dela domačih in svetovnih ustvarjalcev.

Na prešernov dan, 8. februarja 1953, ob kulturnem prazniku vsega slovenstva, je bila Družba ustanovljena. Usmerjale in vo-

dile so jo danes že legendarne osebnosti; njen prvi predsednik je bil Boris Zihlerl in tajnik France Bevk. Smisel in poslanstvo take ustanovljene Prešernove družbe je bila skrb za izdajanje lepih in dobrih knjig ter skladnost z umetniškim izročilom največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Člani Prešernove družbe v zameno za zahtevano članarino vsako leto ob Prešernovem rojstnem dnevu, 3. decembra, prejmejo pet ali šest knjig redne letne zbirke, v kateri so poleg kalendarja vsako leto še po dve izbrani deli naših pripovednikov, poljudo pisano delo s tega ali onega znanstvenega področja in še priročnik te ali one vrste.

Za svoje člane in naročnike izdaja Prešernova družba tudi mesečno revijo OBZORNIK, v kateri objavlja črtice in pesmi domačih in tujih avtorjev, zanimive zapise o najnovejših dogajanjih na področju znanosti in živopisne biografije klasikov naše kulturne preteklosti ter s tem skozi vse leto ohranja stik med članstvom in izdajateljskim jedrom Prešernove družbe in to že vse od ustanovitve.

Poleg tega Prešernova družba izdaja tudi zbirko romanov LJUDSKA KNJIGA, da bi tako približala slovenskim bralcem najzvirnejša, najzanimivejša, li-

terarno bogata in vsebinsko pestra dela pisateljev vsega sveta; s tem izpolnjuje tisto poslanstvo, ki ji ga nalaga univerzalnost Prešernovega duha. Tako želi Prešernova družba z zbirko LJUDSKA KNJIGA omogočiti delovnim množicam slovenskega naroda, da se seznanijo in obogatijo s stvaritvami najpomembnejših pisateljskih duhov preteklosti in živega, sodobnega sveta.

S tem so njene izdaje dandanes na knjižnih policah povsod tam, kjer živijo Slovenci; po marsikateri knjigi, ki jih je v preteklosti razposlala na slovenske domove Prešernova družba, še danes pogosto segajo ljubeče roke delavcev kmetov mater in otrok, ki so se naučili pravično ceniti dobro knjigo, saj jim le-ta pomeni nujno dopolnilo njihovega življenja in obstoja sploh. S tem je Prešernova družba dostojno izpolnila poslanstvo, ki ji ga je naložila Osvobodilna fronta, upravičila pa je tudi misel svojega delovanja kot družba, ki ponosno nosi ime največjega slovenskega pesnika.

V času, ki ga skušajo nekateri prikriti s hlastanjem za zlagano dragocenimi, a v jedru puhlimi dobrinami, objavlja Prešernova družba dela umetniško odgovornih, z duhom resnično ustvarjalnih delavcev prežetih pisateljev, pesnikov in prevajalcev. V nasprotju s poplavo tujega in domačega šunda razširja med slovenskimi bralci prevode najboljših stvaritev svetovnih klasikov in naših sodobnikov. Prešernova družba je bila in mora ostati odraz kulturnih potreb slovenskega ljudstva. Le tako bo lahko uresničevala zamisel prvega predsednika Borisa Zihlerla, da z vsestranskimi napor in naprednimi prizadevanji najbolj kulturnih ustvarjalcev slovenskega naroda pomaga graditi in utrjevati temelje socialistične družbe, od katerih je odvisna prihodnost vsega človeštva.

Stane Babnik

Tovarišu Stanetu se v imenu delavcev vevške papirnice iskreno zahvaljujem za dolgoletno požrtvovalno delo poverjenika Prešernove družbe. Obenem pa želim novemu poverjeniku tov. Janezu Jerebiču, da bi uspešno nadaljeval dobro vpeljano delo tovrstnega zadovoljevanja naših kulturnih potreb.

Urednica

S tekmovanja za kombinacijo na Trebeljevem

S treninga veleslaloma na Trebeljevem 24. januarja

Čist zrak in lepo vreme sta nas pričakala na smučiščih Trebeljevega. Proga, ki smo jo postavili, je bila dolga in ne strma, snežne razmere pa zelo ugodne. Samo na rebrih pod kočo so se pri zadnjih številkah tekmovalcev pokazale zaplate trave. Tekmovalno vzdušje je bilo zelo dobro, toda kaj, ko se je na progi dogajalo marsikaj in veliko tekmovalcev je končalo v snegu. Problem je bil predvsem voki-toki, ki je delal samo enostransko. Drugi problem je bil v tem, da je z dvema štoparicama potekala tekma zelo počasi. No, nazadnje smo bili vsi zadovoljni, kajti pred nami je bil še cel dan prijetnega smučanja.

Kombinacija tekmovalca v veleslalomu in smuku na Trebeljevem 31. januarja

Progo smo postavili navsezgodaj. Potekala je z vrha vlečnice do spodnje postaje, tako da smo izkoristili še cel sneg. Uporabili smo nov sistem, ki se je še kar obnesel; najprej smo zvozili na vrh vse tekmovalce, opremljene s startnimi številkami, ustavili vlečnico in startali s pomočjo telefona, ki je nameščen na spodnjem in na zgornjem delu vlečnice. Telefon se je veliko bolje obnesel kot voki-toki in po dveh tekih smo vzeli za uvrstitev le najboljši skupni čas. Ob večjem

številu časomerilcev smo hitro izpeljali tekmovanje.

Na željo sodelujočih smo postavili še eno progo za neprezahtevni smuk. Prijavili so se lahko samo starejši od 14 let in to samo izkušeni smučarji. Tekmovalci so vozili na lastno odgovornost

Iz obeh tekem smo naredili kombinacijo in tako dobili zmagovalca.

Žal pa zaradi pomanjkanja snega nismo mogli izvesti paralelnega slaloma, napovedanega za 7. februar. Morda pa ga bomo še lahko, če bo namesto zvončkov

S Trebeljevega

in po osebni presoji. Vsi udeleženci so prišli v cilj, čeprav nekateri tudi na spektakularen način. Poškodb ni bilo in vsi so zatrjevali, da bi vozili radi še en tek. Čas nam tega ni dopuščal in tako se je tudi ta malo bolj drzen poskus tekme končal srečno in v veselje vseh sodelujočih.

pobelil bregove na Trebeljevem nov sneg.

Organizatorji vabimo vse smučarje, da se, če bo, te tekme udeležijo, saj bomo tako lahko spoznali najboljšega smučarja v posameznih kategorijah.

Boris Vrščaj

Življenjsko delo ene čebele je pol žličke medu

Edine živali, ki ne poginejo, ampak umrejo, so čebele. Čebelji rod je 25 milijonov let starejši od človeškega, zato so se pred ljudmi sladkali z medom medvedje in človečnjaki. Pradavne slike v jamah kažejo, da so ljudje že v kameni dobi dobro poznali čebele. Za časa faraonov so egipčanski čebelarji prevažali roje čebel v barkah vzdolž Nila in iskali najbolj primerno cvetlično pašo. Tudi stari Grki in Rimljani so bili izkušeni čebelarji, filozof Aristotel pa je prvi razlikoval čebele delavke, matice in trote ter poročal o delitvi nalog med delavkami. Egipčanski balzamerji so med uporabljali pri mumificiranju, Babilonci pa so ga polagali na žrtvenik, da bi pomirili jezne bogove. Med je že tisočletja živilo, dodatek za pecivo, sredstvo za pripravo pijač in zdravilo.

Med vsebuje inhibitorje, ki v njem uničujejo vsakršne mikroorganizme. Sestoji iz 80% grozdnega in sadnega sladkorja v čisti obliki, zato ga telo sprejme vsega, nič ga ne izloči. Vsebuje tudi vitamine, mineralne snovi, hormone in fermente. Grški filozof Pitagora je trdil, da je dočkal visoko starost le zato, ker je vsak dan zaužil precejšnjo količino medu.

Hipokrat, oče zdravilstva, je med predpisoval proti boleznim jeter, ledvic in črevesja. Hipokratov recept proti katarju, ki je prvi recept sploh, predpisuje: vroče mleko z medom!

Dandanes je zanimanje za čebelarstvo čedalje manjše, potrebe po medu pa so vse večje. Negrešljiv je v zdravilstvu, prehrani in celo kozmetiki. Za Aristotela je bil med »rosa, precejna iz zvezd in mavric«.

Danes je znanstveno dokazano, da je življenjsko delo ene čebele delavke pol čajne žličke medu. Za pol kilograma medu mora 40.000 čebel preleteti 140.000 kilometrov, v eni uri pa obleti delavka, ki išče nektar, okoli 800 cvetov.

Ciril Zupančič

Kar lepo število let je minilo od tedaj, ko so se takole stiskali veterani čebelarskega društva Polje—Vevče v zgodovinsko pomembnem parku Begunje na Gorenjskem. Danes nekaterih izmed njih žal ni več med nami (foto: C. Zupančič)

Velike gručice čebel se z dehtečih cvetov vedno znova vračajo v družine svojih panjev. Čebelarji označujejo posamezne panje z različnimi barvami in drugimi okraski. Tako se čebele lažje znajdejo (foto: C. Zupančič)

Rezultati veleslaloma Trebeljevo — trening

Mesto	Štartna številka	Priimek in ime	Čas I	Čas II	Opomba
1	88	Cvar Jože	1.55		
2	76	Porenta Miloš	1.55,87		
3	74	Žagar Drago	1.78	1.90	
4	1	Vrščaj Boris	1.88	2.00	
5	2	Rink Tomaž	1.95	2.00	
6	86	Zajc Brane	2.00	2.10	
7	87	Cvar Aleš	2.09		
7	73	Bogovič Brane	2.09		
9	82	Starič Brane	2.20		
10	72	Bogovič Ivi	2.22		
11	71	Bogovič Ivo	2.26		
12	75	Matak Marko			Odstop
13	84	Starič Igor			Odstop
14	83	Razdevšek Andrej			Odstop
15	79	Novak Peter			Odstop
16	85	Kamnar Igor			Odstop
17	78	Žgajnar Uroš			Odstop
18	3	Cvar Mojca			Odstop
19	4	Vrščaj Marija			Odstop

Rezultati tekme na Trebeljevem v veleslalomu

Mesto	Štartna številka	Priimek in ime	Čas I	Čas II	Opomba
1	68	Peterca Matjaž	1.09	1.10	
2	77	Zajc Brane	1.10	—	
2	79	Brinšek Brane	1.10	—	
2	89	Vrščaj Boris	1.10	—	
5	80	Pezdir Janez	1.11	1.12	
6	83	Svetek Robert	1.14	1.19	
7	78	Cankar Janez	1.16	1.26	
8	90	Kamnar Igor	1.17	—	
9	95	Cvar Jože	1.18	1.30	
9	84	Živic Iztok	1.18	1.30	
9	72	Omahen Simon	1.18	1.35	
12	85	Matak Marko	1.19	1.32	
13	74	Bogovič Ivi	1.21	—	
13	76	Bučar Marjan	1.21	1.44	
15	71	Bogovič Bogo	1.22	1.24	
15	87	Žgajnar Uroš	1.22	1.34	
17	75	Svetek Simon	1.23	1.34	
18	88	Peterca Janez	1.28	—	
19	87	Žgajnar Jože	1.31	1.39	
20	91	Lovrenčič Primož	1.33	—	
21	92	Lovrenčič Darja	1.34	1.55	
22	82	Bučar Slavko	1.36	1.87	
23	94	Kovačič Mladen	1.45	—	
24	93	Sešek Erika	2.18	2.46	
25	73	Bogovič Brane	—	—	Odstop

Nepredviden smuk Trebeljevo!

Mesto	Priimek in ime	Čas	Kombinacija z veleslalomom S + US = točke	Mesto
1	Zajc Brane	33.28	1 + 2 = 3	1
2	Pirnat Matjaž	41.35		
3	Vrščaj Boris	43.13	3 + 2 = 5	2
4	Cenkar Janez	44.47	4 + 7 = 11	3
4	Doblekar Dušan	44.47		
6	Mlakar Matej	45.82		
6	Cvar Jože	45.82	6 + 9 = 15	4
8	Živic Iztok	47.46	8 + 9 = 17	6
9	Bogovič Brane	48.21		
9	Mihelčič Matija	48.21		
11	Pezdir Janez	49.25	11 + 5 = 16	5
12	Bučar Slavko	50.34	12 + 22 = 34	9
12	Kovačič Mladen	50.34	12 + 23 = 35	10
14	Svetek Simon	51.53	14 + 17 = 31	8
15	Bogovič Bogo	1.38.00	15 + 15 = 30	7

Tole pa niso čebelji panji ampak garderobne omarice na petem pirnem stroju; takorekoč so nove, a bi se človek ob tem resno zamislil...

Iz dveh besed — ena

Črke, ki sestavljajo besedi v prvem in drugem liku, uporabite za novo besedo, ki jo vpišite v tretji lik (npr. KAREL — TOREK — ELEKTROKAR). Zaradi lažjega reševanja navajamo po abecednem redu razvrščene zloge tistih besed, ki jih vpišite v tretji lik:

A — AL — BA — BLA — CA — DI — DO — DRE — E — GLA

— GLA — KOT — MI — NI — NJE — NJE — NOV — OD — PI — RA — RO — RON — SI — SKOP — SO — STE — TEV — VA — VES.

Opise vseh treh besed pod isto številko dajemo v pravilnem zaporedju, najprej za prvi, nato za drugi in končno za tretji lik. Opisi so razmejeni s pomišljaji.

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									

Vodoravno: 1. oskrbnik, upravnik graščinskega posestva, tudi priimek slovenskega marksističnega filozofa (Boris, roj. 1919) — mesto nad zahodno istrsko obalo, ki se zaradi udiranja premogovnih rovov ruši — osramočenje, osmešenje, osramotitev, 2. skupina ljudi za določeno delo, moštvo v športnih tekmovanjih — izbris obveznosti, črtanje določenega zneska, odpustitev dolga — priprava za projiciranje neprozornih slik ali diapozitivov, 3. dotočitev tekočine, prilivanje — gib, kretnja, dejanje, ukrep — sprememba v matični knjigi zaradi preselitve, odjava, 4. človekovo prizadevanje, da bi kljub oviram dosegel cilj, hotenje — delujoča sila, vodilo, gibalo — ustno ali pismeno izražanje svoje odločitve ali mnenja, zlasti pri

volitvah, 5. vas med Podgradom in Hrpeljami zahodno od Ilirske Bistrice — južnoameriško drevo s slivam podobnimi plodovi, tudi domače žensko ime — dolina pod Ojstrico v osrčju Savinjskih planin (dve besedi), 6. ameriška denarna enota — združenost, neločljivost, nerazdružljivost — hormon skorje nadledvic, ki v organizmu uravnava presnovo mineralov, dušika in ogljikovih hidratov, 7. ime našega peyca zabavnih melodij Fliserja — najvišji vladarski naslov v mnogih monarhijah — prostor, kjer gozdarji in sadjarji gojijo drevesne sadike.

Na označenih poljih, brano navpično, dobite v prvem liku naselje na sotočju Save in Sore s tovarno celuloze in papirja v

bližini, v drugem liku naselje na Notranjskem s tovarno valovitega kartona, v tretjem liku pa veliko jugoslovansko mesto, ki poleg številnih drugih značilnosti ima tudi svojo papirno industrijo.

I. S.

Rešitev noveletne slikovne križanke

Vodoravno: fregata, Lavater, azaleja, ud, Akad, beč, Nd, veliko zdravja in sreče za Novo leto, Cvetka, drobni, riž, Andree, Jazon, Manon Lescaut, Ani, en, Eli, jitterburg, labora, bon, Eka, sto, tron, klan, aga, note, ajda, Sinatra, idila, antika, mezanin, Jan, blen, dom, skat, Rom, VA, Tahi, pav, Alois, as, polnoličnost, top, lutecij, meander, Vaku, Ali, eholot, Josipina, bao, mujenje, komunizem, Ana, žs, siesta, uharica, heptan, Trdina, NL, Somalect, sodar, RAI, SK, Alarih, Pannov, končina, Salomon, Abebe, Absalom, Ivanovo, dacar, Saar, Ba.

Prejeli smo 46 rešitev, vendar je bilo zelo veliko nepravilnih. Komaj je ostalo toliko pravih, da smo lahko izžrebali nagrade:

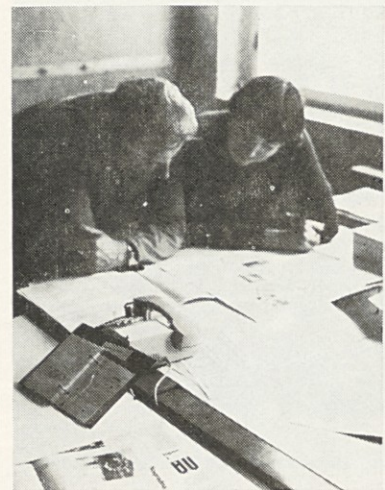
1. nagrada 180,— din MOŠKRIČ MILKA

2. nagrada po 130,— din MARKOŠEK MIMI in ZIDAR CENKA

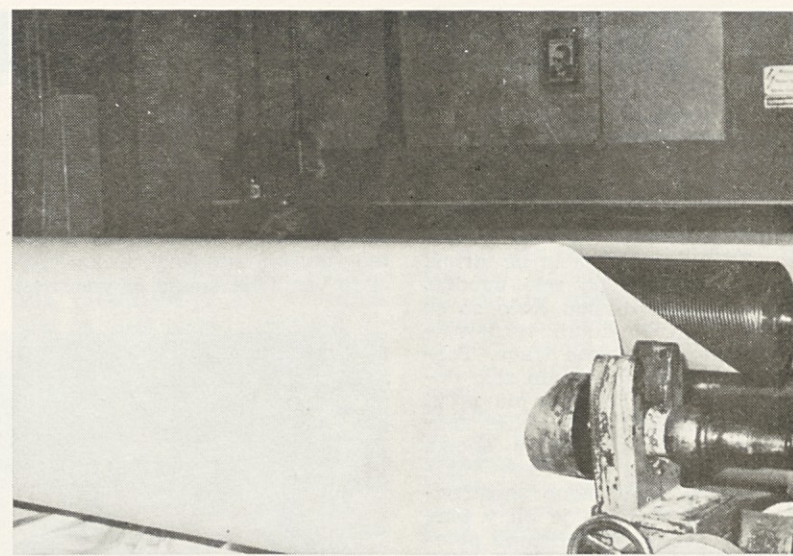
3. nagrada po 80,— din JOZELJ ANTON, REMEC MARJANA in MAROLT MIMI.

Čestitamo!

Rešitve izpolnjevanke »iz dveh besed — ena« pošljite do 12. marca 1981 v oddelek za informiranje. Ne vržite prehitro puške v koruzo! Izžrebali bomo 5 nagrad po 50,— din.

Več glav več ve, zato Nace in Marija družno »tuhtata«, če sta rešila križanko prav

Previjanje papirja je tudi eno izmed pomembnih delovnih opravil, ki vplivajo na kvaliteto končnega izdelka; v ozadju ob komandni plošči stroja tovariš JOŽE PINOZA (foto Ciril Zupančič)

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC JANUAR

Prišli:

Rugelj Eva — pomoč. kuharja I
Mikuljan Bruno — I. pom. prem. stroja
Rapuš Jože — pripravnik
Trkaj Alojzija — zavijalka
Pavlovič Javorka — pomoč. kuharja I
Sedlarevič Verka — prebiralka — števka
Moškrič Janez — vodja oddelka za gradbeništvo
Andrič Aleksander — paznik pap. stroja

Odšli:

Pangršič Janko — obratni ključavničar
Jelnikar Jernej — paznik pap. stroja
Zibert Karolina — vodja delilnega stroja — umrla
Lovše Vinko — električar III — v JLA
Belič Tomislav — pospravljalac izmeta — v JLA
Novinec Stanislav — paznik pap. stroja — v JLA
Bajrić Ibrahim — obratni laborant — v JLA
Suljanović Fehim — obratni laborant — v JLA
Jakoš Franc — električar II — v JLA
Oven Ivan — pripravnik — v JLA
Jašaragić Rifet — pom. vodje preč. rezal. stroja — v JLA
Trampuš Ivan — paznik pap. stroja — v JLA
Marković Dragiša — manipulant

Poročil se je:

Tvrtković Vinko s Stojanović Radjko

Čestitamo!

ZA MESEC DECEMBER

Prišli:

Ružnić Enver — pomočnik zavijača papirja
Sabljaković Jusuf — čistilec lesa
Marolt Marjetka — pomoč. zav. stroja formatov
Ajkić Sulejman — pospravljalac izmeta
Černe Vinko — pomožni delavec
Dobelekar Vinko — vodja preč. rezal. stroja — iz JLA
Brkan Roman — laborant vhodna kontrola
Muranović Izet — etiketar — prišel iz JLA
Ašanin Milutin — pospravljalac izmeta
Janošević Miroslava — snažilka obratna
Pandžić Derviš — I. pom. pap. stroja — prišel iz JLA
Knežević Zdravko — vodja zav. stroja zvrtkov — prišel iz JLA
Strajnović Ana — zavijalka
Polše Jože — zidar I
Kajtezović Emin — čistilec lesa
Krešić Mesud — pom. vodje preč. rezal. stroja — prišel iz JLA

Odšli:

Osmanagić Sabit — pom. preč. rezal. stroja

Stojanović Slavko — pom. zavijača pap.

Vrečar Marjan — vodja gaufrirnega stroja

Ružnić Enver — pom. zavijača pap.

Stančev Radomir — pospravljalac izmeta

Purkart Marica — prebiralka — števka

Keršmanc Slavka — prebiralka — števka — upokojena

Duranović Mirzet — I. pom. dodel. stroja

Mrhar Angelca — tehtarica — upokojena

Andrič Ana — zavijalka — upokojena

Jusić Rasim — nakladalec papirja

Pilipović Daut — ključavničar I

Cvetković Danilo — paznik pap. stroja

Madžarević Svetozar — voznik villičarja

Poročili so se:

Škoda Mihaela s Sarc Jožetom

Beka Osman s Škoro Muniro

Flerin Zdenka s Hozjan Ivanom

Čestitamo!

Rodili so se:

Belič Petru hči Jasna

Ilić Jordanu in Jagodi hči Irena

Keser Jeki hči Nevenka

Černe Cvetki in Janezu sin Marko

Knežević Zoranu hči Sanela

Mujkić Đevadu sin Elvis

Brkan Romanu sin Peter

Hasanović Omerju sin Admir

Eraković Vojinu sin Miladin

Mihić Ljiljani hči Vesna

Novak Andreju sin Matic

Strajnar Zlatku sin Andrej

Flerin Nikolaju hči Urška

Suljemanagić Zuhdiju sin Jasmin

Đaferović Sefiki sin Sanel

Čestitamo!

V glasilu Velane smo prebrali za vas zgodbo z zadnje strani

Nekega nenadejano mračnega popoldneva so temni nevihtni oblaki prekrili nebo in odeli gozd v turobno sivino. Sprva se je vtil blag dežek, potem pa je pričelo grmeti in treskati. Nebo so parali bliski in lilo je kot iz škafa. Potem je treščilo. Star hrast se je skorajda prekal na dvoje; ptičja gnezda je pometlo ali posmodilo, čuk jo je iz svoje prikrite dupline komajda odnesel na varno, lisjakov brlog pa je izpod korenin pogledal na svetlo. Živali so se razbežale in se potuhnile v nižje rastje. Naslednjega dne je sonce naznanilo lep in priazen dan, žarki so toplo božali z dežjem prepojene trave. Živali so se zbirale okoli starega hrasta in kramljale o tem, kaj bi se dalo urediti za dobro čuka, ki si je sicer že našel novo prebivališče nedaleč proč, za tiče, ki so bili ob gnezda in za starega lisjaka, ki mu je voda zalila dom med ko-

reninami. Beseda je dala besedo, dogodek prejšnjega dne je živali vedno bolj razvnel in začeli so vpiti drug čez drugega in sploh je vse kazalo, da se uveljavlja načelo demokratičnega odločanja. Sredi vsesplošnega diranja in razpravljanja zakraka zapisnikarica sraka, ki je kdovekam odložila svoje pero: »Pokličimo strokovnjaka za drevesa, da nam oceni deblo.« Iz bližnjega potoka so potem zajci prignali bobra. Modro je ocenil deblo, ga ovohal iz vseh strani, si učen poravnal brke in dejal: »Počakajte malo. Pošljem vam mnenje izvedenca!«, potem pa je izginil nazaj na jez. Živali so še vnaprej ugotavljale vzrok in škodo, razglabljale o pomoči tičem, ki so že čivkali v krošnjah sosednjih dreves, potem pa sredi vsesplošnega samoupravnega dogovarjanja povzdigne glas zajec rekoč: »S tem ne bomo nikamor

prišli! Kljub močni devni svetlobi moramo zadevo tudi primerno politično osvetliti. Sklicujem aktiv naše gmajne!«

Zbrali so se v senci pod košato bukvijo. Volk je naveličano dvignil glavo, sumničavo pogledal navzgor in počasi rekel: »Trebja je dati času čas.« Medved je modro zabrundal: »Tiči so pravzaprav sami krivi, zakaj so si pa izbrali napačno drevo?« Drugi so v debato posegli s konkretnim in sila konstruktivnim pa tudi nedvoumnim kimanjem in tako so hrast osvetlili s pravega zornega kota. Lisica je sejo zaključila; živali so se počasi razšle, ostala je le lisičja žlahta, da ji prebere sicer dva meseca staro, vendar zaupno vest o steklini, ki razsaja po okoliških gozdovih in o kateri že čivkajo vrabci. »Kdor ne zboli ali crkne, ta bo preživel!«, je preroško zaključila svoj referat. Jože Praprotnik

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Danilo Škerblnek, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

